

Кіровоградський обком
Обласна ім. Н. К. Крупської

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

МОЛОДИЙ КОМУНАР

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить в 8 грудня
1939 року.

№ 9 (3984).

СУБОТА

27

ЛЮТОГО 1988 р.

Ціна 8 коп.

ФОТО ІЗ СІМЕЙНОГО АЛЬБОМУ

афіша
НОМЕРА

ЩО ЛІПШЕ: БІЙКА ЧИ
АМАТОРСЬКА ВИСТАВА?
«ПРИКЛЮЧКА З КЛЮЧА-
МИ»

5
стор.

«ЧИТАЧ - ГАЗЕТА»:
РЕПЛІКИ, ПРОПОЗИ-
ЦІЇ

6
стор.

ПАСИВНІСТЬ НА
ЗБОРАХ... ХОЧЕТЕ
ОРИГІНАЛЬНИЙ РЕ-
ЦЕПТ, ЩОБ ЗАБУТИ
ПРО НЕЇ? «ГАСІТЬ
СВІТЛО!», ІНШІ МАТЕ-
РІАЛИ СТОРІНКИ «ДО
СІМНАДЦЯТИ І СТАР-
ШІ»

4
стор.

ФУТБОЛ. «ЗІРКА».
МИНУЛЕ І МАЙБУТ-
НЄ. НОТАТКИ ОГЛЯ-
ДАЧА

10
стор.

АЧОУСЬ

БЕРЕГИТЕ ЗДОРОВ'Я!

Какао
С.СІУ.К.

ТОЛЬКО МЕХАНІЧЕСЬКОГО ПРИГОТОВЛЕННЯ

БЕЗЬ СОДЫ БЕЗЬ ПОТАША

ВИБІРАЙТЕ Какао ХІМІЧЕСЬКОГО ПРИГОТОВЛЕННЯ

«На дозвіллі» у сти-
лі «ретро»: сміх не
без користи 12
стор.

Кожна сім'я щаслива по-своєму. Щастя Анатолія КОРНІЄНКА, дояра колгоспу імені Горького Долинського району, в дітях. Четверо їх у нього та дружини Варвари, молода сім'я, де кожен, навіть дворічна Іринка, турбується один про одного. Шкода, що наш фотокореспондент Василь ГРИБ не зміг зняти всіх дітей. Насенню лікраз були тоді на батьківських зборах у школі. А зом з татом. Сильним і лагідним водночас, роботяшим з'їзду колгоспників. Недарма ж обрали його делегатом наступного Всесоюзного з'їзду колгоспників.

27 лютого 1988 року

У ТЕАТРІ імені Кропивницького того дня вирували пристрасі. Проте в центрі уваги того дня були не актори, а сцену прикрашали не пишні декорації. Йшла розмова дещо далека від театрального дійства — про день сьогоднішній і майбутній сучасного села.

Зацікавленими учасниками її стали близько 400 молодих спеціалістів області.

...Дівчину звали Ольгою. Працює вона ветеринаром — епізоотологом Вільшанської дільничної ветлікарні. Прошу молодого фахівця поділитися враженнями від зустрічі.

— Хочеться від себе сказати: такі розмови, де йдеться про працю молодих спеціалістів, є важливим елементом

тварин, низькі прирости живої ваги.

За пропозицією головного ветлікаря Миколи Куцарєва виробничий відділ Кіровоградської обласної ветеринарної станції налагодив випуск нового препарату, що дістав назву імуноглобуліну. Його готують з крові дорослих забитих тварин, які перенесли гострі

За пропозицією головного зоотехніка було переглянуто структуру кормового кліну. Збільшено частку посіву багаторічних трав, розширено посіви кормових коренеплодів, силосних культур, гороху. Завдяки цьому на зимовий період нинішнього року громадське тваринництво повністю забезпечене грубими і соковитими кормами.

Молодому спеціалістові торік було доручено організаторську роботу по впровадженню в селі сімейних форм підняття. Впорався він з нею відмінно.

слідок цього заощадили майже дві тисячі кілограмів палива, значну суму коштів. Продуктивність праці на фермах зросла за кілька місяців на 37 процентів.

Іван КУШНІРЕНКО, головний агроном колгоспу імені 40-річчя Жовтня Світловодського району.

Два роки тому після закінчення Дніпропетровського сільськогосподарського інституту Іван став головним агрономом господарства. Колгосп не міг похвалитися тоді високими врожайностями.

Головний агроном від-

Не забарилися й успіхи. Зросла врожайність озимої пшениці, гороху, гречки, проса, соняшнику, картоплі, кукурудзи, багаторічних трав. За два роки п'ятирічки державі продано 56 418 центнерів зерна — на 3618 центнерів більше від планового завдання. І все це, за словами секретаря партійної організації колгоспу Василя Миколайовича Білокона, завдяки творчому неспокою головного агронома Івана Кушніренка.

Микола БОНДАР, головний агроном колгоспу імені Ілліча Новгородківського району.

ші прізвища. Багато хто з присутніх записував свої блокноти цікаві думки. Пролунали їх чимало. Конкретних, ділових, які можна використати на практиці в багатьох господарствах нашої області.

Майже кожен виступаючий чи то з представників обласного, чи з гостей, які представляли ряд сільськогосподарських вузів, говорив про значимість цієї зустрічі. Доречі, не було на ній зайвих декларативних слів про успіхи. Якщо й велася мова про них, то обов'язково конкретно

ІНІЦІАТИВУ БЕРЕ НОВА

обміну передовим досвідом, — розповідає О. Непомняща. — Мені запам'ятався виступ першого секретаря обкому партії М. Г. Самілика. Він наголосив на важливості завдань, поставлених сьогодні перед нами, молоддю. Говорив про потребу постійно поглиблювати економічні знання, повніше використовувати їх на практиці.

Звичайно, приємно було чути такі слова: «Сьогодні в залі присутні ті, хто представляє і нинішній, і завтрашній день сільськогосподарського виробництва. Певно, кожен з нас, повернувшись у свої господарства, прагнучим втілювати в практичні справи рекомендації керівників області, досвідчених спеціалістів».

Знайомтесь:

учасники зустрічі

Микола КУЦАРЄВ, головний ветлікар колгоспу «Росія» Ульяновського району.

Випускник Одеського сільськогосподарського інституту, Микола перші дні роботи присвятив пошукам нових ефективних заходів профілактики захворювань тварин. Роботи вистачало, адже господарство має 7470 голів великої рогатої худоби, в тому числі 220 корів, є птахоферма й віцеферма. Складніші ветеринарної служби колгоспу полегшає в тому, що стадо великої рогатої худоби систематично поповнюється за рахунок телят двадцятиденного віку, які надходять з інших господарств району. Здебільшого молоді тварини страждають від гострих респіраторних захворювань. Звідси ладіж

респіраторні захворювання, виробили в своєму організмі стійкий імунітет проти простуди. Використовують плазму введених у господарство новонароджених телят. Чимало доклав Микола зусиль, щоб у двох корпусах на 500 голів телят встановити ультрафіолетові лампи, які позитивно діють на обмін речовини в організмі тварин, запобігають поширенню хвороб.

А не так давно Микола встановив і застосує на практиці два аерозольні генератори для безпартатного (струменевого) вводу лікувальних препаратів в організм тварин, що знаходяться на дорощуванні.

На сьогодні в господарстві практично ліквідовано захворювання тварин на інфекційні хвороби.

Сергій СЕРКОВ, головний зоотехнік колгоспу імені Чкалова Новомірогородського району.

У господарстві нещодавно випускники Калінінського сільськогосподарського інституту довірили посаду головного зоотехніка. Взв'язав хлопця за роботу з бажанням. Та відомо, як спочатку: відчував брак досвіду, давала про себе знати і відірваність теоретичних знань від повсякденної практики.

Почав з відновлення стада великої рогатої худоби. Зіткнувся з кричущими недоліками: з числа нетелей, що їх закуповував колгосп, понад 35—40 процентів доводилося вибраковувати вже після першої лактації. Це стримувало впровадження прогресивної технології виробництва молока. Сергій запропонував виконувати ремонтний молодняк безпосередньо в господарстві.

Наталка ДОБРОВА, головний економіст колгоспу імені 40-річчя Жовтня Вільшанського району.

Ще чотири роки тому в господарстві всі виробничі підрозділи почали працювати на кінцевий результат. Саме в той час у господарство після закінчення Уманського сільськогосподарського інституту прийшла працювати Наталка. Як головний економіст вона розуміла, що мало хто з спеціалістів, а тим більше рядових працівників замислюється над питанням: у що обходиться колгоспу виробництво продукції, вироблена в результаті впровадження нових форм організації праці? Дівчина провела економічний аналіз всіх галузей колгоспу. Звернула увагу, що собівартість продукції хлібороби не цікавилися тому, що кінцевий результат не впливав на оплату їхньої праці.

Взялася Наталка за спеціальну літературу з питань економічного стимулювання. Вирішила: єдиним правильним заохоченням повинна стати оплата праці залежно від розміру валового доходу. Його запровадженню передувала копітка, наполеглива робота. У колгоспі організували економічне навчання працівників. Заняття, використовуючи приклади з інших передових господарств області і, зокрема, із свого, проводила Наталка Доброва.

Не забарилися й перші результати. Наприклад, у попередні роки на збиранні цукрових буряків у бригаді № 2 використовувались дві комбайнистичні машини і стільки ж бурякозбиральних комбайнів. Восени 1987 року той же обсяг робіт виконали вдвічі меншою кількістю людей і техніки. Вна-

разу встановив причини відставання — низьку родючість ґрунтів, безсистемне використання органічних та мінеральних добрив, небажання впроваджувати прогресивні технології вирощування сільськогосподарських культур. Не велися карти полів, дефіцит кадрів механізаторів не дозволяв з точністю дотримуватися технологічних вимог... І це — далеко не повний перелік упущень.

Взявся І. Кушніренко за наведення порядку з використанням мінеральних добрив, поліпшив їх зберігання. Склали робочий план економічного навчання механізаторів, які слабо знали агротехніку, особливо нові прийоми у землеробстві. Минулої зими люди шоп'ятинці бралися за конспекти, слухали лекції, опанували передовий досвід. Одночасно займалися практичними справами в бригадах: готували агрегати для внесення гербіцидів, створювали запаси хімікатів.

Що ж до розстановки кадрів, то в Івана з'явилися пропозиції, які він запропонував керівникам колгоспу, комсомольцям. Суть їх така: між колгоспом і місцевою середньою школою повинен бути тісний контакт. Раніше ж згадували про старшокласників здебільшого в жнива, коли просили допомогти колгоспу. Тепер все змінилося. Учні часті гості колгоспників, а ті в свою чергу приходять у школу, розповідають про свою хліборобську працю.

Молодого спеціаліста хвилює й питання високопродуктивного використання парів, дотримання черговості культур у сівозінах, розширення посівів багаторічних трав та створення зразкового парникового господарства.

Донедавна колгосп імені Ілліча в районі врожайами не відзначався. А у 1987 році, коли за все літо не випало жодної краплини дощу, отримали по 32 центнери озимої пшениці з гектара, по 32,9 центнера ячменю. Високим був і врожай вівса, проса, соняшнику та інших культур. Значно більше заготовлено кормів для громадського тваринництва, помітно знизилась собівартість одного центнера рослинницької продукції.

Однак ніякої несподіванки в успіхах господарства немає. Микола, тільки-но приступивши до роботи, зрозумів: щоб мати віддачу від поля, треба його добре заправити добривами. Їх же в господарстві не вистачало, особливо органічних.

Головний агроном запропонував голові правління колгоспу С. Т. Самоліку впорядкувати вкрай замулений сільський став. Користь від цього потрібна. По-перше, буде чудове місце для відпочинку. По-друге, зарибивши став, господарство матиме рибу. По-третє, а це головне, мул — хороше добриво. Голова правління підтримав агронома. Поля одержали підживу. Біля ставу незабаром буде впорядковано зону відпочинку.

А ще має Микола Бондар хорошу задумку: хоче обладнати теплицю під плівкою. Тоді можна буде вирощувати не тільки овочі, а й розсаду квітів. Вони, за словами хлопця, є окрасою праці.

* * *

Про передовий досвід на зустрічі говорилось багато. І не лише згадували п'ятьох оцих знайомих молодих спеціалістів. У залі чулися й ін-

завдяки чому вони стали можливими, хто сприяв появі досвіду.

По закінченні офіційної частини зустрічі я познайомився з Петром Маркевичем, головним агрономом колгоспу імені Котовського Добровеличківського району. Хлопець тримав у руках коробку з подарунком, який щойно йому, як і багатьом іншим молодим спеціалістам області, урочисто вручили. Прошу й Петра поділитися враженнями від зустрічі.

— Їх багато. На мою думку, зустріч приємна не враженнями. Нас, молодих спеціалістів, які зібрався з усієї області, цікавили пропозиції колег. Дещо нове дізнався і я про роботу своїх нових знайомих Миколи Бондаря, Івана Кушніренка. Їхні пропозиції постарався використати в роботі. Я намагався втілювати в практику інтенсивну технологію вирощування озимих. Це — оптимізація факторів підживлення, захист рослин від шкідників і хвороб. Звичайно, себе виділяти не можу, адже трудився всім колгоспним колективом, щоб у минулому році отримати по 56,7 центнера пшениці з гектара. Ще, вважаю, — вносить пропозицію Петра, — такі зустрічі варто проводити частіше. На них звучать доцільні пропозиції. Мені, наприклад, сподобалася одна з них, адресована представникам сільськогосподарських вузів. А саме: треба автостанції в курсі навчання такі предмети, як педагогіка, психологія. Це допоможе в роботі з людьми. Ми ж з ними працюємо.

Ю. ЯРОВИЙ.

ПРОБА ПЕРА

ХМАРКА

Сонечко миле
Зранку світило,
А хмарка з'явилась —
І сонце закрило.
Та за хвилину,
Так, за хвилину,
Сонце з'явилось...
Ну і хмаринка!

Олена БОЙЧЕНКО,
учениця 9 класу.
с. Бірки,
Олександрівський район.

ОСЕНЬ

Осень уцупала впозз
на порогі,
Падають листя, темнеє
река,
Ветер грає травой
у дорозі.
Мчить, разорвав в небесах
облака.
Лес разукрашен
пурпурної листвою,
Грустною песню берези
поють,
Ночь серебрится
холодною росой,
Утром тумани седые
встають.
Віталіна НЕЧИТАЙЛО,
учениця 7 класу.
с.мт Компаніївка.

Не секрет, що за час, який увійшов в історію нашої країни як роки застою, у вищій школі накопичилось дуже багато негативних явищ. Вони були обумовлені, по-перше, тим, що до недавнього часу критерієм чи мірою оцінки інституту, факультету, кафедри і викладача були валові показники гонимості процентоманії, а, по-друге, — втрачена престижність вищої освіти в цілому, і вищої технічної освіти зокрема. В масовій свідомості утвердилось поняття, що бути інженером — означає бути «бідною людиною».

Справа дійшла до того, що навіть нагрудний знак про вищу освіту, який так урочисто вручається кожному випускникові інституту разом з дипломом, молоді люди не носять: одним — незручно, другим — не модно, а третім — соромно. Низька заробітна плата, урізані тенденції із суспільних фондів (виконання зовсім «не своєї» роботи, та й те, що просто фізична праця стала оплачуватись вище складної інтелектуальної) — все це причини низьких конкурсів, у технічні вузи і в наш інститут особливо.

В країні приймаються енергійні дії, щоб виправити стан справ. Відповідно до цього в нашому інституті йде перебудова перш за все навчального процесу. Розроблені нові навчальні плани, якими передбачено скорочення обов'язкових аудиторних занять до 28 на перших-третьох і до 24 годин на тиждень на четвертих-п'ятих курсах. Введена нова форма роботи, яка передбачає творчі пошуки студентів при вивченні окремих дисциплін, зменшена кількість обов'язкових семестрових екзаменів, відновлена форма навчання для найздібніших студентів за індивідуальними графіками, введено одержання робітничої професії відповідно до обраної інженерною кваліфікацією на перших-других курсах, формуються цільова підготовка інженерів за договорами з промисловими підприємствами, збільшена кількість годин на практичні і лабораторні роботи.

Разом з тим рішенням вченої ради інституту в робочі навчальні плани внесені дисципліни, які поглиблюють і підсилюють сучасну інженерну підготовку — мікропроцесорна техніка, системи автоматизованого проектування, екологія й енергозберігаючі технології та інші.

Так навчальний процес став більш насиченим і, на відміну від попередніх, спрямований переважно на індивідуальну, а не на валову підготовку інженерних кадрів. З першого вересня минулого року підвищена стипендія студентам, що вчиться на «відмінно», збільшується на 50, а тим, хто на «добре» і «відмінно» — на 25 відсотків, направленим від підприємств із стажом до трьох років на 30, а із більшим стажем на 50 відсотків. Якщо підрахувати, то відмінник, який вчиться на п'ятому курсі за направленням підприємства і має стаж більше трьох років — одержує стипендію 90 карбованців. Крім того, встановлена певна частка стипендіального фонду, який розподіляється за особливі успіхи в навчанні, суспільній і науковій роботі. Підвищений розмір іменних стипендій. Зокрема, Лечинська стипендія нині становить 130 карбованців. Це безумовно посилює зацікавленість і здорове суперництво між студентами. На кожному факультеті розробляються і випробовуються свої форми матеріального і морального стимулювання доброго навчання. Ми, наприклад, розробили свою систему соціалістичного змагання. Усім без винятку студентам групи, яка виборола перше місце, встановлюється суттєва добавка до стипендії, а в групі, яка зайняла друге місце, така добавка встановлюється лише тим, хто вчиться на «добре» і «відмінно».

Крім цього для студентів груп, які зайняли перші три місця, встановлені разові грошові премії і різні форми морального стимулювання.

Ще одне завдання, яке стоїть перед вищою школою: виховати ідейно переконаних та ідеологічно загартованих командирів виробництва, сміливих творців нового і прогресивного. Саме сміливих, які не бояться сперечатися, доводити, захищати свою думку. Тому в процесі перебудови вищої школи значне місце відводиться підвищенню ролі комсомольських і профспілкових організацій та інших органів студент-

- Ромб на лацкані — не модно!
- Стипендія розміром в зарплату
- Хто в гуртожитку хазяїні!
- Найкращу траншею вириє студент...
- Як викроїти часинку на кіно

ського самоврядування. Студентські представники тепер повноправні члени вчених рад інституту і факультетів і беруть особисту участь у вирішенні всіх питань, обирають на посади деканів, викладачів, атестують їх. Студентські колективи вибирають старост груп і дають мотивовані рекомендації у призначенні іменних і персональних стипендій, а також стипендій студентам, які мають «задовільні» оцінки.

Повноправним хазяїном почуває себе студентська рада в гуртожитку. До речі, наші лобовування про те, що порядку буде менше, коли викладачі перестануть чергувати в гуртожитку, не спрацювали. Приємно, що порядку стало більше: зросла відповідальність, з'явилося почуття бути хазяїном свого дому. І хочеться, щоб це почуття було повнішим і всебічним. Недавно в гуртожитку зібрали за «круглим столом» представників студентської ради, завідувачих кафедрами, комсомолу, профспілок, партійного бюро та деканату. Саме в цій розмові помітили, що почуття хазяїна серед студентства є часто споживацьким. Хтось позиняє дати, відремонтувати, навести порядок. Ми з свого боку запропонували допомогу в матеріалах, в консультаціях, але «хазяїні» поки що не спішать користуватись нашими послугами.

Перебудова не залишила осторонь і системи викладання. Всі викладачі і кафедри переглядають і уточнюють робочі програми дисциплін, підготовки лекцій, проведення семінарних, практичних і лабораторних занять. Лекції направляються на розгляд найбільш суттєвих, актуальних і проблемних

питань. Відповідно цьому іде розробка методичних ігор і ситуацій, а також технічних устаткування навчальних лабораторій і кабінетів. А головне, йде інтенсивне підвищення професійної майстерності викладачів.

Не все ще гладко. Дає себе знати інерція, звичка мислити і працювати по-старому, а де в кого (як викладачів, так і студентів) небажання йти в ногу з часом, відкинути стереотипи.

Багато причин і зовнішнього характеру. В інституті суттєво підвищились вимоги до навчання, але не всі випускники шкіл мають добру загальноосвітню і, особливо, тематичну підготовку, не навчені самостійно і зацікавлено вчитись. Процентоманія та різні експерименти, ознаками яких було вивчення матеріалу тільки на уроці й організації на певний відпочинок поза школою, сприяли цьому. Сьогодні когось-небудь змусити вчитись неможливо. Навчання, освоєння тих чи інших дисциплін повинно стати внутрішньою потребою і такою потребою треба і цілеспрямовано виховувати.

В багатьох молодих людей сформований соціальний нігілізм, і вони вважають, що перебудова в вищій школі — це чергова кампанія, яка скоро закінчиться. Слід сказати і про те, що склався стійкий стереотип мислення, ніби студенти є найменш зайнятою категорією нашого суспільства. Тому прибирати парки, копати різні канави, чистити дороги, обслуговувати овочеві бази, виконувати роль статистів при різних масових заходах, створювати кооперативи, працювати індивідуально і просто працювати в так званий неучбовий час — стало чи не головним по такому стереотипу для студентів.

Головне для студента — навчання. І відповідно за навчальним планом він повинен відвести на це в середньому 10 годин щодня, крім неділі, включаючи обов'язкові аудиторні заняття і самостійну роботу над підручником, конспектом чи в навчальній лабораторії. А якщо він бере участь у науково-дослідній роботі, в художній самодіяльності, в роботі різного роду органів студентського самоврядування, займається спортом, хоче підвищитись новий художній фільм чи побувати на концерті, призначити побачення або відвідати матір — його часу ледь вистачає на семигодинний сон. Колиж працювати? Єдине, що ми можемо — зрозуміти проблеми й не відірвати студента від основної діяльності. Його сьогоднішня праця — це успіх наших технічних звершень в майбутньому.

З недавнього часу головним героєм виступів і дискусій в пресі, по радіо і телебаченню став інженер. Його роздуми, біль і тривога за реалізацію поставлених партією стратегічних цілей розвитку нашого суспільства, розкриття потенційних можливостей соціалізму зрозумілі всім. Хочеться, щоб одним із головних героїв преси, радіо і телебачення в ряді із інженерами нашого обласного центру також стали викладачі і студенти технічного вищого навчального закладу — інституту сільськогосподарського машинобудування. Можливо, великою мірою на долі інституту позначилися роки застою, але зараз робиться все, щоб за багатьма об'єктивними показниками, а головне за якістю підготовки інженерів він став в ряд кращих вузів країни. Тому об'єктивна розповідь про наші досягнення і наші невдачі та промахи на шляху перебудови, на мій погляд, підвищить його престижність, збільшить бажання молоді нашої області стати його студентами.

А. КРАВЧУК,
декан електромеханічного факультету
Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування.

ТОГО дня, коли познані були відбутися загальношкільні комсомольські збори, над комсомолією школи вже висіла загроза розкладу спілчанської організації. Юнаки й дівчата майже зовсім втратили свою комсомольську гідність, стали геть лінивіми і пасивними в громадській роботі, навчанні. Як наслідок — вкрай погані підсумки другої навчальної чверті (деякі дістали навіть двійки), незадовільне виконання своїх комсомольських доручень. Майже жодне зобов'язання, взяте на попередніх комсомольських загальношкільних зборах, не виконано. Дійшло навіть до абсурду: члени комітету комсомолу не згадали розпоряджень і рішень (я вже нічого не кажу про пропозиції) секретаря орга-

нізації Олени Хлестун. На збори були запрошені класні керівники, вчителі-комсомольці, завуч школи Н. А. Мельникова, вчителі-комуністи Н. О. Мартиненко та В. І. Риженко, ком-

ром'язливість та у старшокласників, між іншим, тільки на подібних зборах.

...І раптом у залі погасло світло. Саме це, однак, допомогло найбільше. У темряві стар-

нів та вчителів — вже з комсомолією місцевого колгоспу «Заповіт Леніна», провели ряд спортивних змагань юнаків школи із комсомольцями колгоспу (з футболу, легкої атлетики і т. п.), ввели «чорний день» для «дівчанків» тощо. Комсомольці загальним гулом підтримали ці пропозиції.

Одним словом, того вечора на комсомольських зборах, що затяглися вже надовго, старшокласниками Протопопівської школи (хоч і без допомоги вчителів-комсомольців) було зроблено перший крок до перемоги над владою розхлябаністю й безвідповідальністю.

В. КВІТКА,
юнока.

Олександрівський район.

ГАСІТЬ СВІТЛО!

сорг колгоспної комсомолі Тамара Шкурченко. Довго не могли учні прийняти якимсь рішенням. Навіть не бажали висловлюватися. Голові зборів доводилося мало не заставляти старшокласників говорити. Якби не директор школи О. В. Цюня, збори, мабуть, закрилися б. Він допоміг юнакам та дівчатам трохи звільнитися від сором'язливості. Со-

шокласники похвалішали, стали відкрито висловлювати свої сумніви й невдоволення, висловлювали конкретні пропозиції. Їх було так багато, що навіть не берусь перелічити всі, назву лише найважливіші і найцікавіші. Наприклад, пропонували об'єднати комсомольську організацію учнів з учительською (з одним спільним секретарем), цю організацію уч-

Наш консультпункт

Друзі! За півмісяця надійшло небагато листів до нашого консультпункту. Ми могли б дати відповідь кожному авторові в особистому листі, але, зважаючи на те, що, можливо, не тільки Ігоря Шадура цікавить професія будівельника, радимо занотувати до записничка адресу будівельного технікуму: 316050, м. Кіровоград, вул. Уфимська, 4. У технікумі можна набути спеціальності будівельника промислового й громадського будівництва. Форма навчання денна і вечірня.

Вадим Заскальнюк з Голованівського району цікавиться, де можна навчитися грати на ударних інструментах. Просить надіслати адресу технікуму чи училища. Хочемо порадити Вадимові звернутися у місцевий будинок культури. Для того, щоб обрати спеціальність музиканта, потрібна відповідна музична підготовка. Тож порадиться зі спеціалістами, юначе.

Дівчатка Віта і Ліна, які цікавляться професією фотографа, своєї адреси не вказали. Набути спеціальності фотографа можна у СПТУ № 18, що знаходиться за адресою: 316050, м. Кіровоград, 8. Навчаються тут на базі 8 і 10 класів.

Зичимо успіхів!

27 лютого 1988 року

РЕСТОРАН «Україна» був майже порожнім. Тільки в дальньому кутку група молодих мужчин говорила про своє, жваво жестикулюючи. Раптом там щось сталося, розмова почала нафирати оберті, голоси зазвучали фальцетами. І тут один із молодиків підхопився і, підскокши до іншого, захапав його... самі знаєте по чому.

— Ах ти ж... — прохрипів той, кого били. І додав ще кілька слів для ясності. В кухні появилася офіціантка, щось

у нас були 10 днів канікули, маса вільного часу, а куди його подіти?

О. НИКОНЕНКО: Є в нас державне кафе, яке вважається молодіжним, але там продають одні пірижки. Ось де зробити б якусь молодіжну програму...

В. ХІМІН: Я живу в районі цукрозаводу. Там ще гірше, як у центрі. До недавня, правда, у нас був обладнаний своїми силами підвал, де можна було зібратися, стояли найпростіші спор-

го оперативного загону, критичний перегляд якої нібито здійснюється нині. Хлопці, які брали участь у розмові в СПТУ № 40, — у незайнятості молоді, у недоліках молодіжного дозвілля. Праві у якійсь мірі, певно, і Вадим, і третьокурсники СПТУ. Нас же в даному випадку, як мовилося, більше цікавить проблема молодіжного дозвілля. Із запитання про нього ми й почали бесіду із методистом ПК «Ювілейний» В. Г. Чайковською. І почули у відповідь:

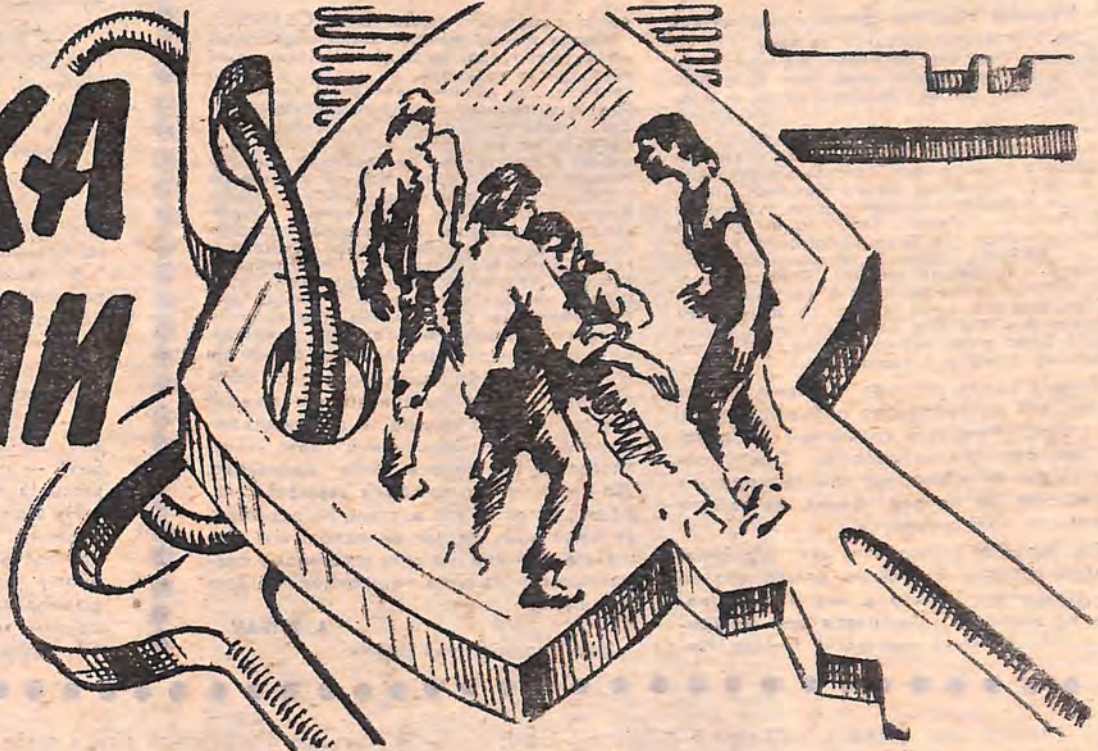
веде. Головне, вважають тут, — це «здійняти» хлопців та дівчат, тоді вже можна буде думати, що робити далі. Тим часом у штаті інспекції у справах неповнолітніх додалося останнім часом 3 чоловіки. Роботи їм не бракує. А двічі на місяць, за словами начальника райвідділу внутрішніх справ Л. П. Пошеханова, весь особовий склад районної міліції включається в профілактичну правову роботу з учнями шкіл та ПТУ міста. Поки що в галузі дозвілля

ТРИКЛЮЧКА З КЛЮЧАМИ

▲ УДАР ВИДЕЛКОЮ І ТАРІЛКА ЗА КАРБОВАНЕЦЬ

▲ БДЖОЛЯРІ Є, А ТАНЦЮРИСТІВ НЕ ДОКЛИЧЕШСЯ

▲ «НЕ ТРЕБА ТЕМРЯВИ В ДИСКОТЕКАХ!»

сказала, забіяки враз заспокоїлися. На порозі з'явилися дружинники...

Описую так детально цю сцену, свідком якої став мимоволі, не для того, щоб посмакувати деталі. Однак і вони тут важливі. Важливі хоч би тому, що дружинники, прогулявшись по залу, вийшли, а за кілька хвилин по тому бійка спалахнула знову. На цей раз уже почали перекидати столи й на підлогу загризали посуд...

Коли наступного дня в Новоукраїнському відділі внутрішніх справ мені довелося ознайомитися з протоколом події, у ньому все виглядало куди сухіше й буденніше:

«Кізка Б. П., 1955 р. н., моторист, зарплата 120 карбованців, одружений, на утриманні двоє чоловік, безпартійний, освіта середня. Кізка Б. П. в стані алкогольного сп'яніння брав участь у скандалі в залі ресторану, виражався нецензурно, чим порушив громадський порядок і здійснив дрібне хуліганство».

А ось пояснення дружинників І. М. Мошнягула та В. А. Янішевського:

«...На сходах ресторану ми побачили групу людей, обличчя одного з них було в крові. На питання, хто його побив, він спочатку не відповідав, а коли був доставлений в штаб ДНД, то сказав, що його вдарили виделкою хлопець, який раніше був судимий, але імені й адреси якого він не знає. В опорному пункті Кізка Б. П. виражався нецензурно».

Ще одна цитата — з пояснення офіціантки Т. Шевченко:

«...двоє із моїх клієнтів кричали, й сквернословили, крисла були перекинуті, на підлозі лежала розбита тарілка вартістю 1 карбованець 30 копійок. Я почала випроваджувати цих клієнтів із залу, щоб не заважали відпочивати іншим».

На цьому ми припинимо розповідь про нелегкі ресторани будні Кізки Б. П. Бо наша мета нині зовсім не в тому, щоб встановити, куди ж все-таки зник його кримінал і чому міліція з дружинниками не затримали його. Наша мета — в'янути, які ще, крім щойно описаної «розваги», може знайти собі увечері молодь степового міста Новоукраїнки.

МИ ВИРІШИЛИ послухати з цього приводу думки третьокурсників Новоукраїнського СПТУ № 40. Хлопців така розмова дуже зацікавила. Ось що вони говорили.

В. ГРИЩЕНКО: Протягом тижня нікуди піти. Дискотеки в клубах бувають в суботу й неділю, та ще недавно появилася кооперативне кафе «Золотий кувшин». Правда, в кафе ціни високі... Хотілося би побільше цікавих вечорів відпочинку. Я, приміром, кожду на заняття у народний танцювальний ансамбль «Степівчанка» при палаці культури «Ювілейний», але більшість не має куди піти. Ось на початку січня

тивні снаряди... Та забрали в армію Ігоря Коваленка, який слідував там за порядком, — і підвал зачинили, а ключі забрали.

— Чого ж ви не прийшли у райком комсомолу та не попросили ключі? — спитав Віктора Хіміна другий секретар райкому ЛКСМУ Вадим Калиниченко, який теж був присутній при цій розмові.

— Та ми не знали...

Таки немало слухних зауважень висловили тоді третьокурсники. Певно, В. Калиниченко немало з того запам'ятав для себе. Йшлося про недостачу спортивних секцій для молодих здорових хлопців, про те, що зайнятися спортом на базі міських колгоспів, скажімо, у них немає можливості, бо туди пускають тільки колгоспників, і то у відведений для цього вечірній час. Йшлося й про те, що, не маючи де дітися увечері (а в кіно щодня не піде), хлопці шукають інших «пригод», які не зовсім співпадають із нормами правопорядку... На одному із почутих зауважень хотілося б зупинитися докладніше.

— Зараз ось зима, — сказав Володя Грищенко, — на дворі танці не організуєш, а приїде весна — можна було б. Тільки в нашому парку імені Шевченка ніяк танцювальну не зроблять. Ми вже стільки попрацювали на впорядкуванні того парку, що хотіли б побачити нарешті, коли там можна буде відпочивати. Бо огорожу, лавки і розбивку алеї ми самі, ясна річ, не зробимо...

З цього приводу варто процитувати один документ — доповідь першого секретаря Новоукраїнського райкому ЛКСМУ Т. Пружини на пленумі в лютому минулого року:

«Райком комсомолу, комсомольська організація відділу культури, інші зацікавлені організації недостатньо займаються виконанням рішення райвиконкомом № 481 від 23 грудня 1985 року «Про заходи по дальшому поліпшенню діяльності парків культури». Не впорядковано парк імені Шевченка, де вже більше року будується танцювальна площадка, яку так і не закінчено, відсутні дитячі аттракціони й спортивні снаряди».

Як бачимо, торішня промова і на йоту не втратила своєї актуальності сьогодні. Тут, мабуть, до речі буде навести динаміку правопорушень серед неповнолітніх (за даними райкому ЛКСМУ). Якщо 1984 рік взяли за 100 процентів, то в 1985 вони склали 189, у 1986 — 122, у 1987 — 177 процентів. Серед комсомольців кількість карних злочинів, крадіжок, випадків дрібного хуліганства у 1987 році порівняно з 1986 теж помітно зросла. Що думають з цього приводу в райкомі комсомолу? В. Калиниченко пов'язує все це із неефективною роботою комсомольсько-

го оперативного загону, критичний перегляд якої нібито здійснюється нині. Хлопці, які брали участь у розмові в СПТУ № 40, — у незайнятості молоді, у недоліках молодіжного дозвілля. Праві у якійсь мірі, певно, і Вадим, і третьокурсники СПТУ. Нас же в даному випадку, як мовилося, більше цікавить проблема молодіжного дозвілля. Із запитання про нього ми й почали бесіду із методистом ПК «Ювілейний» В. Г. Чайковською. І почули у відповідь:

Раніше молодь більше йшла до нашого палацу. Тепер же багатьох не влаштовують танці під ВІА, скажімо, які давали нам гроші. Вимагають записів зарубіжних ансамблів, не влаштовує молодь і обладунок нашого залу, а допомоги від комсомолу, з боку торговельників — ніякої. Сценарії розважальних програм дуже потрібні, а взяти ніде. Вечори відпочинку двічі на тиждень все ж проводимо. Діють платні клуби за інтересами — в'язання, крою і шиття, бджолярів, шаховий. Організуємо платний гурток по вивченню англійської мови. Все це викликало ще й переходом нашого закладу культури на госпрозрахунок...

Діють при палаці також народні самодіяльні колективи, недавно організували підготовчі групи народних танцюристів. І все ж молодь до нас менше ходить, ніж раніше. На Новий рік було 300 чоловік, а раніше в такі дні до 700 збиралося. Справа в тому, що в місті почали діяти також три великі колгоспні клуби, які й забрали у нас клієнтів. А коли комсомол ще й молодіжне кафе пустить у дію, то, мабуть, зовсім тучо доведеться.

Як бачимо, у культурників свій погляд на речі. З одного боку, вони не надто зацікавлені у збільшенні кількості адрес молодіжного дозвілля. З іншого — самі не в змозі забезпечити, як прийнято говорити, «сто процентної зайнятості» хлопців та дівчат у годинні дозвілля. Бо й справді: для цього треба кардинально полатати й вдосконалити механізм роботи і палацу, й інших закладів культури. А зробити це самим, без участі громадськості й комсомолу, працівники культури, на думку Валентини Гнатівни, не в силі. Із думкою цією мусимо розв'язатися.

Втім, дбаючи про зайнятість, не забуваймо й про те, чого ми навчатимемо молодь у години дозвілля, які цінності й форми його пропагуватимемо. Наш знайомий В. Грищенко, приміром, зауважив, що більшість хлопців скептично ставиться до його занять народними танцями в ансамблі «Степівчанка». В. Г. Чайковська говорила, що молодь вимагає записів тільки зарубіжних ансамблів. У престижному нині в Новоукраїнці кооперативному кафе «Золотий кувшин», яким завідує колишній інженер-електрик та раціоналізатор колишньої райлісгосптехніки (нині — РТП агропрому) член райкому комсомолу Сергій Калоша, звучить все та ж зарубіжна музика, найчастіше — «Модерн токінг». Тут вже проблема дозвілля молоді являє ще одне своє обличчя, яке визначається втратою і затуханням кращих традицій культури рідного народу, отого самого коріння, без якого не може бути ні справжнього патріота, ні інтернаціоналіста. ні гармонійно розвиненої людини.

Про цей аспект проблеми, до речі, в Новоукраїнці мови ніхто поки що не

міліонерів району найбільше тривожить побутове пияцтво, «матеріальною базою» якого стало самогеноваріння. До справи підключилася районна газета, яка щотижня друкує матеріали на цю тему... Поки що Новоукраїнський район займає одне з перших місць в області серед сільських районів за кількістю злочинів, третина яких (по лінії карного розшуку) здійснюється в нетверезому стані. І, мабуть, не випадково Леонід Петрович має таку думку щодо організації дозвілля молоді:

— Чим краще організувати дозвілля, тим краще для громадського правопорядку. Треба зайняти молодь у закладах культури, в кафе, треба, щоб ці заклади були справді культурними. Не треба, щоб у дискотеках весь час було темно...

Як бачимо, думки начальника райвідділу міліції багато в чому співзвучні прагненням молоді. Співзвучні в головному, а другорядні питання (хоч би й стосовно освітлення дискотек) можна, певно, вирішити в робочому порядку. Можна вирішити за умови, що вирішувати нарешті візьмуться.

ОКРЕСЛЕНИЙ тут вузол культурних і правових проблем Новоукраїнки, певно не такий простий, щоб легко розв'язати його чи розрубати одним ударом. Сьогодні безперечним є одне: для успішного вирішення молодіжних проблем потрібен справжній, а не формальний молодіжний штаб. Нил, певно, належало б стати райкомові комсомолу. Поки що тут не проявляють належної ініціативи, не надто поспішають їти назустріч молоді. Молодь же, певно, звикла, що райком увесь час ніби й поряд, але трохи збоку. Кажу це не для того, щоб когось образити чи насварити. Думати так змусила ота розмова з учнями в СПТУ № 40, на якій був присутнім другий секретар райкому ЛКСМУ. Він тоді ще, пам'ятаєте, сказав третьокурсникові В. Хіміну:

— Чого ж ви не прийшли у райком комсомолу та не попросили ключі?..

І що ви думаєте! Наступного дня після тієї розмови двері кабінету В. Калиниченка в райкомі комсомолу розчинилися і в них з'явився Віктор Хімін.

— Я прийшов за ключами! — сказав він. І зайшов до кабінету.

...Мені особисто цей прихід хлопця уявляється таким собі символічним першим кроком назустріч. І водночас — кроком убик від тієї життєвої стежки, якою простеє згадуваний тут Кізка Б. П. Тепер, мабуть, настала черга і райкомові комсомолу підступитися ближче до проблем дозвілля молоді. Для загального блага — ступити назустріч.

П. СЕЛЕЦЬКИЙ,
спецкор «Молодого комунар».
м. Новоукраїнка.

І Х П'ЯТЕРО. Двоє — учні профтехучилища, троє — школярі. Ніхто з них не мав далекими дорогами й швидкими поїздами, ніхто не мріяв стати машиністом електровоза чи робітником-залізничником. Та все ж привело їх на станцію хлопчача цікавість. Це було однією з розваг, які вони там влаштували для себе. Однак ця хлоп'яча забава виявилася далеко не невинною: на стан-

яшко, учень І курсу 871 групи Новгородківського СПТУ № 36, пояснив «по правді»:
— Зрізав телефонну трубку для того, щоб зробити навушники й мікрофон до свого магнітофона «Весна-202»...
Чотири рази повторювали свої «прогулянки» на залізницю неповнолітні порушники. Роль «лідера» взяв на себе наймолодший, учень 7 класу Білозерні-

Ретроспекція однієї забави

ції Куцівка підлітки розкомплектували засоби сигналізації й зв'язу.

Ось як пояснив це учень 8-Б класу Кіровоградської школи-інтернату № 2 Віктор Гончар, батьки якого живуть в Новгородці:

— В нічці серпня минулого року ми разом з Леонідом Кишиком поїхали мопедами з Новгородки на станцію Куцівка до свого товариша Олега Солтиса. Залишивши в нього мопеди, пішли гуляти на залізничну станцію. Там, коли минали якийсь ящик (це була телефонна колонка — АВТОР), Олег запропонував мені зрізати телефонну трубку. Коли я зава- гався, Олег мене заспокоїв, щоб не боя- ватися, бо, мовляв, вони із Сергієм Жидковим зрізали й ніхто про це не дізнався. Після цього Олег взяв у Льоні ножа, зрізав теле- фонну трубку й віддав мені.

Вже з цього пояснення видно, що не вперше й не випадково побували хлопці на станції. Про свій злочинний намір вони домовилися заздалегідь. Олег Солтис свідчить: «Знав, що там знаходяться телефони, бо не раз бачив, як звідти дзвонили залізничники».

Так просто звучить з уст підлітків: «Пішли гуляти», «зрізали», «ніхто про це не дізнався». І ніхто з них п'яток на- вів на мить не замислився про можли- ві наслідки таких «розваг». Леонід Ки-

ської середньої школи Олег Солтис... Потім хлопці почали «прогулюватися» на бурячополі, де зняли освітлювальні прилади із трактора, на склад райсільгоспхлімі, де розкомплектували причала... Першою ці розваги повторювалися бі й на- далі, якщо працівники правоохоронних органів не спіймали хлопців під час однієї з прогулянок на гарячому. Справу передали на розгляд комісії у справах неповнолітніх при райвиконкомі. Пове- дінку всіх п'яток розглянуто в учнів- ських колективах. На батьків правопо- рушників накладено штрафи. Одного з них, Сергія Жидкова, учня Новгородків- ського СПТУ № 36, за систематичні пору- шення умовно направлено з річним ви- пробувальним строком на навчання в спеціальне професійно-технічне училище.

Такий фінал «прогулянок». А міг він бути куди печальнішим. Бо розкомплект- ування засобів залізничної сигналізації і зв'язу могло призвести до тяжких по- рушень в роботі залізниці. Тобто — ка- тастрофи не сталося чисто випадково. Де гарантія, що так буде завжди? І, на- решті, останнє: хто ж стане на перешко- ді злочинних розваг неповнолітніх? Мож- же, це все-таки під силу районному опе- ративному загону й комсомольців-дру- жинників?

А. РИБАК.

Новгородківський район.

НЕДАВНО мені довелося побувати в бібліотеці імені Н. К. Крупської. Захотілося взяти останню збірку Тамари Журби. Виявилось, що книга на руках. З абоне- менту зайшла до своєї знайомої А. М. Корінь — редак- тора бібліотеки. Вона й виручила мене: дала власні три збірки нашої поетеси-землячки (дві з них — із автогра- фами). Говорили про поезію, про творчість. Я прочитала їй свої нові вірші. А вона запропонувала послухати кілька поезій, які прислала їй знайома Таня Петренко. Початок цього знайомства був цікавий: Таня подзвони- ла до Антоніни Михайлівни, почувши її виступ по об- ласному радіо. Відзначила, що вірші цієї ще молоді- жки, яка більше десяти років живе в Кіровоградсько- му будинку-інтернаті для престарілих, мають фольклор- ну основу, шпирі, задушевні. Прочитала і листа від Тані. Ось деякі рядки з нього:

**„Кот крапелинотку
доброти“**

«Жили ми з мамою в с. Торговиці Новоархангельсько- го району. Мама працювала у ветеринарній лаборанткою, а коли захворіла, пішла на пенсію по інвалідності. Вона приділяла мені багато уваги, бо від самого народження маю тяжку недугу. Мама вчила мене бути стриманою, щоб я не жила лише своїм горем, бо буває, що кому-сь це трудніше, ніж мені. Ніби змиралася зі своєю недугою, та знову біда постанала до нашої хати: в 1975 році ма- ма померла. До цього часу не віриться, здається, що це — страшний сон. Жити в селі не змогла — хата нетоплена, вода далеко. Ось уже тринадцять років тут, у будинку-інтернаті...»

Із нею поруч живуть жінки похилого віку — одиноки та ті, що від них повідмовлялися діти. Стає страшно, ко- ли подумаєш, що все життя має пройти в цій установі. Після тої зустрічі нас обох не залишала думка: що з нею? Як вона там довгий час серед людей, які набагато старші від неї, зі своїми бідами і клопотами? Поради- лись і я вирішила, що в найближчі дні провідаю Таню. Тут же Антоніна Михайлівна написала коротенького листа, підписала три поетичні збірки, просила передати, що скоро сама зайде до неї.

Збиралася поїхати туди через кілька днів, та її не втримала... Десь опівдні другого дня пішла розшукувати нашу заочну знайому. Коли наблизилася до інтернату, звернула увагу на гарний, залитий іскристим сонцем двір, на розкішні молоді дерева, що вдало вписувалися в пейзаж. Уявила ту чарівну красу цього шматочка сві- ту в пору буйного цвітіння. Та в цей час на подвір'ї не було нікого. Наближаючись до основного корпусу, мож- ливо, тому, що й самій мені довелося пережити на ві- ку, відчула смуток, який ось-ось мав вилитись пекучими сльозами, за жінок, яких доля на схилі літ привела до інтернату. Тут їх доглянуть чужі люди, а не дочки та сини, яким дали життя і все, що потрібно в ньому. Це вони, чужі лікарі, обслуговуючий персонал за великим со- вісті, добротой серцем своїх піклуватимуться про їх здоров'я, спокій, проведуть їх в останню путь...

Відчинила двері, переступила поріг і відразу почула голос чергової: «До кого вам?». Відповіла, що прийшла до Петренки Тані. Яна жінка провела мене по коридору, зупинилася біля однієї кімнати й гукнула: «Таню, ось до тебе прийшли!».

Напружена хвилина мовчання... І на порозі появилася Таня. У колісці. Я одразу зрозуміла, що з нею вона не розлучна.

Насторожено й здивовано, широко відкритими очима, вона дивилася на мене, незнайому їй людину. Потім за- просила мене до кімнати. Виявилось, що в приміщенні йде ремонт, що Таня взагалі живе в окремій кімнаті, а зараз тимчасово з трьома жінками в кімнаті нарантин- ного відділення.

— Таню, я від Антоніни Михайлівни, — і передаю їй лист, книгу. Від цих слів на обличчі співрозмовниці по- являється радісна усмішка.

Передаю обіцянку Антоніни Михайлівни обов'язково навідатися при першій можливості.

— Я знаю, що у неї хворілі діти, а потім і мама, яка приїжджала в гості. Вона мені про це писала. Скільки почути в словах: «Вона мені про це писала!» В них вдячність за чужнє ставлення до неї, людини, вва- жай, незнайомої, за увагу до її віршів.

— Спасибі їй і вам, що прийшли до мене! Мені нічого не потрібно. Одного хочеться, щоб добра ширя людина — так, як ви зараз... прийшла в мою кімнату й розділила зі мною тугу, яка не проходить з того часу, як не стало мамі. Коли померла мама, мені було 23 роки. З того ча- су я живу тут... Всі до мене ставляться добре, але... Ви ж розумієте мене?

І разом добряче виплакалися, не соромлячись своїх сліз, коли прочитали одна одній свої вірші, присвячені єдиній на світі, котрої вже давно немає з нами.

Ось він, Таніні вірш:

Я лежала дуже хвора,
Думала, що це вже — все.
І не знала, що матуся
Мені квіти принесе.
Принесла ж вона троянди
Й серед них — колося.
(Що щоб донечці єдиній
Та довго жили!)
Мабуть, я у чомусь схожа
На мамині квіти.
Бо поламаним життям
Довелося жити.

Я отим трояндам воду
Буду доливати.
А мені чи хто увагу
Буде дарувати?
А хотілося б замість води
Хоч крапелинотку доброти...

Більше двох годин провели разом. Не готуючись до зустрічі, дві різних за віком жінки так легко розуміли одна одну. Невидима ниточка єдиної душі, через край наповнені журбою, яку довгий час пригнічували в собі, не показуючи стороннім людям.

Хвилюючись, вона продовжувала розповідь. У 1952 році лікарі Новоархангельська, побоюючись за здоров'я 32-річної вагітної жінки, направили її в Кіровоградський родовий будинок. Побоювання не були марними. По- логи були тяжкі, ускладнені, йшлося про врятування ма- тері. Родові травми дитини не давали шансів на те, щоб вона вижила. Але Тані судилося життя. Її мали нап्रा- вити в спецінтернат, та мати вблагала лікарів залишити її дитину, вимряну донечку. Тяжкою була ця материн- ська радість! Але, як згадує Таня, жодного разу вона не відчула на собі її роздратування, підвищеного голосу.

Таня вдячна людям, які постійно оточують її своєю увагою. Серед них Володимир Тимофійович Чернега — лікар-невропатолог, під постійним наглядом якого вона весь час перебуває. Одержує вона ефективні препарати, які підтримують здоров'я. Директор Андрій Омеля- нович Кислюк замовив для неї в Києві спеціальну коляску нового зразка.

Розповіла, що вчитися, як усім нам у школі, їй не до- велося. Але її навчала читати і писати вчителька місце- вої школи. Завдяки їй та мамі вона знає художню літе- ратуру, особливо любить поезію. Перечитала все, що можна, в бібліотеці інтернату. Постійно передплачує га- зету «Молодий комунар», радіє, що з нового року вона стала ще цікавішою.

На прощання повідала Таня свою заповітну мрію — мати однокімнатну державну квартиру, в якій так давно відчуває потребу. З нетерпінням чекає відповіді з міс- ковиною, куди вона здала всі документи. Коли ж вона там уже була, з допомогою добрих людей добралася із своєї болітчастої проханням про окреме житло. Їй холодно відповіли: «Закону, щоб таким налінам, як ви, давали однокімнатні квартири, немає, ви повинні не менше 12 ро- ків прожити на приватній квартирі, лише тоді ми мати- мемо право поставити вас на чергу». А коли та черга ді- йшла б... Тепер інші часи, і в Тані більше надії.

Мріє про власну бібліотеку, хоче придбати машину для в'язання, яка вона дуже любить.

Розтавдалися із Танею, як давні добрі друзі. Хочеться, щоб каліна, яку їй подарувала, додала їй здоров'я, си- ли, мужності — кажуть у народі, що ця ягода здатна на таке...

Г. ЩЕРБИНА,
вчителька, ветеран праці.

Ціна речей і вчинків

Про вбивство В. Долгови спонуляють і хабарникив Е. Буріліної й А. Озолиньша писав журнал «Кроно- дило. Про те, чим це закінчилося, розповіла «Комсо- мольська правда» в матеріалі «После убийства» (8 січ- ня ц. р.). Читаємо тут і таке: «...він одержував до шес- тисот карбованців у місяць від батьна». Звичайно, не кожен батько може «відвалити» стільки. Але...

... Знаєш, її мама працює на цукерковій фабриці, так вона кож- ного дня в клас такі цу- керки приносить, такі цукерки!

Судачи з віку — п'я- тикласниці. В автобусі між собою розмовляють на повний голос.

В іншому автобусі розмовляють трохи стар- ші, приблизно сьомий- восьмий клас:

— Тримай парі на черв'ячку!

— А ти за своє життя хоч карбованця зароб- ив? — не втримався хтось із пасажирів.

Не відповів, але — по- червонів. Спасибі й за це. Гостро тривожить у цьому всьому й таке: розмовляють же «від- критим текстом», при- вселюдно...

Багато-багато років то- му близька мені людина сказала:

— За все своє життя я не вкрав ні в людей, ні в держави жодної копій- ки. Але тобто не раджу так чинити: не той час!

Якби я послухався то- ді цієї поради — не мав би ніякої моральної пра- ва братися за ці нота- ки... А скільки таних, що взяли наслідувати без- ліч прикладів, які, бува, подають батьки своїм ді- тям! Немало відгрімало й дискусій стосовно зо- лотих серекон і годинни- ків у п'ятикласників — у тих, хто не знає ціни ні золоту, ні батьків- ським турботам. Вони, теперішні юні, не знають, по суті, й ціни отим «престижним» речам, що їх батьки дістають (сло- во яне!) всіма шляха- ми.

...Перед війною, у по- ру мого дитинства, ми не жили на широку но- гу, але їсти що мали. І ось одного дня вчитель- ка Галина Леонідівна за- просила мене після уро- ків до себе додому. Час був обідній, і вона поса- дила мене до столу раз- ом з своїми, старшими за мене дітьми.

Подали на стіл суп — кожному по тарілочці. — А хліба для тебе, — сказала Галина Леоні- дівна, — я потроху візь- му у Вови і в Люди...

Лише згодом, через де- сятиріччя, я зрозумів мудрість такого ставле- ння до хліба. Мудрість, по- ряд із якою гасло мало не на кожній стіні: «Хлі- ба в міру бері!» — зда- сть таким недолугим. Бо не підірп'юється во- но прикладом у сім'ї.

Уже наблизо осому оте сакраментальне «Ми не так жили... Хай вони по- живуть краще...».

ТЕПЕР всього — бери, не хочу. Та чомусь «бери» розуміють, а «не хочу» — не знають тако- го слова. І оте дике «то не батьки, які дітей до пенсії не догодують» все більше утверджується в побуті. Тепер це не зда- ється аномалією, коли в

«котлетці» з якихось причин відмовляють. Тільки б «котлетка» кра- ща, ніж у людей, тільки б відмінне від того, що носять інші, тільки б із закордонною «блямбою».

Згодом — одягаться треба красиво. Але чо- му часто-густо забуває- ться оте «простягай ніж- ки по достатках»? Сино- чи доня наполягають, вимагають, вимолюють речі й гроші, аж поки батьки самі, фігурально висловлюючись, не про- стягнуть ноги.

Не вміють батьки від- мовляти своїм дітям. Мовляв — нуди дитина! Он у сусідів дочка... а у знайомих син... а в ро- дичів онук. І летять гро- шики на «купецькі» ве- сілля, і по два-три роки гульгустяють чада піс- тям! Немало відгрімало й дискусій стосовно зо- лотих серекон і годинни- ків у п'ятикласників — у тих, хто не знає ціни ні золоту, ні батьків- ським турботам. Вони, теперішні юні, не знають, по суті, й ціни отим «престижним» речам, що їх батьки дістають (сло- во яне!) всіма шляха- ми.

Якось звернулася до мене за консультацією замість сина його мама. Я допоміг, але спитав, чому ж хлопець сам не спитав мене про те саме... — Так він же у мене маленький, всього в дру- гому класі.

Я їй нагадав, як до ві- домого лікаря прийшла мати й запитала, коли треба починати вихован- ня дитини. «Сильнім ва- шій дитині?». «Дев'ять місяців». «То ви заплани- лись рівно на дев'ять мі- сяців».

Нині часто пишеться про те, як діти відпра- вляють старих батьків у будинки, що раніше на- зивалися «богадільня- ми». Одну з причин, чо- му так повелося, мож- на знайти в газетах, де йдеться про корупцію «сильних світу цього». Не з своєї ж зарплати давав Долгову батько шомісяця «до шестисот карбованців».

Нині, як бачимо, час таких «сильних» відхо- дить. Правда, довго це нам доведеться змива- ти з душ сліди їхньої діяльності. А змивати треба і вже сьогодні, не відкладаючи в довгий ящик. Головне в цьому, на мою думку, — одно- стійність. Одинаки фор- тець не штурмують.

А. КУМАНСЬКИЙ.

Є у тиші вартовий

... Сільська праця... що привело в міліцію? Під служби в десант- ній Володимир працю- вав будівничим. Ба-

балися «до чортків» йшли хуліганити а міс- то... Тоді й вирішив — його місце, як кажуть, по другу сторону бар'я- кад. Скільки вв'язав, ніж десять років служ- би було суттєво з безпеч- ним злочинцями, дармоїдами, хулігана- ми, п'яницями... Минулої зими, йдучи додому пізно вночі, на-

добре там, а бачив деякі його колеги за- ради горілки наліво й право міняли дефіцит- ні матеріали, потім на-

лі майнула постать, по- тім ще одна. Ударили міліціонера, останній зу- пинився: «Моя шапка! Зловіть його!». Володи-

Більше відвертості!

Він як інваліду Великої Вітчизня- ній війни часто доводиться звертатися за допомогою до Кіровоградського районного госпіталю. Нині там лікують фронтіві поранення чимало учас- ників війни, «наймолодший» вік яких добре відомий.

Починаючи з госпіталю знаходився невеличкий філіал стоматологічної поліклі- ніки, де ми мали можливість лікувати наших дітей, ставити протези. Але у 1985 ро- ку невідомих причин цей кабінет бу- лівідкрито. Куди тільки ми не чих садк- талися (навіть до столичної Ради малюки- ранив війни), але ясної відповіді доволен

так і не о- так необ- Сагон

м. Кіро

Останній

«НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПР

Хочеться поведсти з читачами «Молоді комунари» та журналістами редакції роз- ву на наболілу для мене тему. Суть її ос- чою. Два з половиною роки тому в Но- миргороді при районному будинку культу- було відкрито аматорську кіностудію. А в «Відкрито» — це сказано занадто звуч- Просто з'явилася приміщення, в яке мо- було зібрати апаратуру. З незначною щ- рістю районний відділ культури виділив т- разу кошти і вже через кілька місяців поч- ся зйомки першого фільму. Почав створі- тись колектив однодумців, усього близь- десяти чоловік. Перший фільм назв- просто: «Новомиргородщина: новини, по- люди». Стрічку глядачі зустріли зацікаве- Після цього почалися зйомки ще кіль- фільмів.

Восени 1986 року появилася фільм- життя молоді району, присвячений район- комсомольській конференції. Для шкоро- публіци стрічка вперше демонструвалася самим «конференції».

Отже, все з новою справою добре! В- му то й справа, що ні! Всі наведені за- «елегантні» моменти слід прокоментув- Початок дійсно був непоганим. Бо, дяку- кількарічній облозі районного відділу ку- тури, мені вдалося переконати завідуюч-

НРБ. На заводі мікропроцесорної техніки в м. Правець завершилися впровадження системи КСІ-16, призначеної для контролю й управління безперервними технологіч- ними процесами у промисловості.

Фот Людмила ПОПОВА.
(Агентство Софія Пресс).

ІННІ

«Котлетка» з якихось причин відмовляють. Тільки б «котлетка» кра-ща, ніж у людей, тільки б відмінне від того, що носять інші, тільки б із закордонною «бляхою».

Згоден — одягатись треба красиво. Але чо-му часто-густо забуває-ться оте «простягай ніж-ки по достатках? Синоч-ки доня напояються, вимагають, вимолюють речі й гроші, аж поки батьки самі, фігурально висловлюючись, не «про-стятуть ноги».

Не аміють батьки від-мовляти своїм дітям. Мовляв — нуди дінешся? Он у сусідів дочка... а у знайомих син... а в ро-дичів онук. І летять гро-шини на «купецькі» ве-сіяля, і по два-три роки гультивують чада піс-ля школи, бо не вступили одразу до інституту: хай, мовляв, готується, на роботу ще встигне... А воно не готується, а гуляє... на батьківські гроші. А чому не на свої, зароблені? Власноручно зароблене куди більше цінується.

Янось звернулася до мене за консультацією замість сина його маля. Я допоміг, але спитав, чому ж хлопець сам не спитав мене про те саме... — Так він же у мене маленький, всього в дру-гому класі.

Я й нагадав, як до ві-домого лікаря прийшла мати й запитала, коли треба починати вихован-ня дитини. «Скільки ва-шої дитини?». — «Дев'ять місяців». «То ви запізни-лись рівно на дев'ять мі-сяців!».

Нині часто пишеться про те, як діти відпра-вляють старих батьків у будинки, що раніше на-зивались «богадільня-ми». Одну з причин, чо-му так повелося, мож-на знайти в газетах, де йдеться про корупцію «сильних світу цього». Не з своєї ж зарплати давав Долгову батько щомісяця «до шестисот карбованців».

Нині, як бачимо, час-тих «сильних» відхо-дить. Правда, довго ще нам доведеться змиря-ти з душ сліди їхньої діяльності. А змирати треба і вже сьогодні, не відкладаючи в довгий ящик. Головне в цьому, на мою думку, — одно-стайність. Одиначи фор-тець не штурмують.

А. КУМАНСЬКИЙ.

У КОМАНДИРА відді-лу підрозділу патрульно-постової служ-би м. Кіровограда Володи-мира Придвора часто добродушний вираз об-личчя, але цьому чоло-вікові все в житті да-валося легко. Ще ма-леньким залишився без матері. Батько, як міг, старався дати синові хліб і до хліба. А ще — пра-

биралось «до чортків», йшли хуліганити в міс-то... Тоді й вирішив — його місце, як кажуть, по другу сторону бар'кад. Скільки за більш ніж десять років служ-би було сутинчок з небез-печними злочинцями, дармоїдами, хулігана-ми, п'яницями... Ми-нулої зими, йдучи додому пізно вночі, на-

мир кинувся навздогін. Відстань скорочувалась. Не спускаючи очей із здоровила, міліціонер думав: далеко не втече, але як його доставити в відділення міліції: 120 — 140 кілограмів? Бо хто ж піде з власної волі в мі-ліцію, тим більше після злочину?

Раптом молодик з хриплим зойком простя-нувся на крижаному ас-фальті, намагавшись встати, хавпався руками за слизке... Володимир підбіг і, приставивши пальця під бік грабіжни-кові, крикнув: «Руки вгору!». А в самого дум-ка — чи справляє такий «жарт»? Підвівши мокре запухле обличчя, затри-маний злякано видихнув: «Я сам піду». Яким же було його здивування, коли вже в відділенні міліції побачив, що при-вели його «під паль-цем»...

Ми йдемо з Володими-ром нічним містом. Роз-повідає про будні це-легкої служби, а сам — зирк-зирк на боки. Біля ресторану «Весна» ки-ває на групу молодиків:

— Знову тут. Ці хлоп-ці не мають, напевне, ін-шого місця відпочинку, як ресторан. Шовечора тут. Не раз доводилось мати з ними справу, але не каються. Марченко вже притягувався до кримінальної відпові-дальності. Рибалко — до адміністративної. О, впізнали. Володимир підходить

до хлопців, говорить щось із ними. Хлопці слухають, мовчать...

Про свої нагороди старшина розповідає не-охоче. Хоча кожний ви-падок пам'ятає, наче вчорашній. Ось хоча б той, за що його нагоро-дили медаллю «За від-мінну службу по охоро-ні громадського поряд-ку». Це було майже п'ять років тому. На ву-лиці Клинівській (так вона тоді називалась) протягом кількох вече-рів підірвало скоєно п'ять тяжких злочинів — пограбування, зґвалту-вання. Володимир у ци-вільному одязі вийшов на пошуки злочинця. Ол-ного пізнього вечора звернув увагу на незна-йомця, який ховався за рогом старого будинку. Підійшов ближче, звелів назвати себе. Замість документів незнайомий з-за пазухи вихопив но-жа. І який не зреагував старшина вчасно... Від-ступивши крок назад, відпрацьованим рухом Володимир відбив атаку. Злочинець кинувся тіка-ти.

Переслідуючи, зняв із запобіжника пістолет. І коли неподалік під вікон-ним світлом щось збли-нуло й кроки зникли за рогом будинку, старши-на зрозумів: напасник не втік, він чатує на нього під надійним по-кровом темряви. Діяти, діяти! Допомоги чекати нізвідки. Вистрілюючи в повітря, Володимир за-

пропонував втікачеві ви-йти зі схованки. Щось брязнуло, а ще за мить з темноти показався зло-чинець. Обидві руки три-мав над головою. Пере-вірка показала, що це саме він скоїв понад де-сять злочинів у місті...

Володимир Придвор дивиться на годинника: скоро додому, змипа за-кінчується. Вдома його чекає, не дідждється син Сергію, п'ятикласник.

— Теж хоче вивчитись на міліціонера, — посмі-

хається Володимир. — Але в нього ще не раз мрія зміниться.

Під низьким чорним небом у місті панувала тиша. Я довго дивився вслід старшині і думав: це він її охороняє, цю тишу.

Ю. ГОЛОВЧЕНКО, капітан міліції.

м. Кіровоград.

На знімках: стар-шина міліції Володимир ПРИДВОР на службі і вдома.

Фото В. РУДЕНКА.

Є у тиші вартовий

ця, сніська праця...

Що привело в міліцію? Після служби в десант-никах Володимир працю-вав на будівництві. Ба-

розі вулиць Тимірязева й Карла Маркса Володи-мир почув крик «Рятуй-те, грабують!». Метрів за сто в ліхтарному світ-

чив добре там, а бачив і... Деякі його колеги за п'ятирічку горілки наліво й направо міняли дефіцит-ні матеріали, пртім на-

лі майнула постать, по-тім ще одна. Уздрівши міліціонера, останній зупинився: «Моя шапка! Зловіть його!». Володи-

Більше відвертості!

Мені як інваліду Великої Вітчизня-ної війни часто доводиться звертатися за допомогою до Кіровоградського обласного госпіталю. Нині там лікують свої фронті поранення чимало учас-ників війни, «наймолодший» вік яких усім добре відомий.

Колись в госпіталі знаходився невеликий філіал стоматологічної поліклі-ніки, де ми мали можливість лікувати зуби, ставити протези. Але у 1985 ро-ці з невідомих причин цей кабінет бу-ло ліквідовано. Куди тільки ми не зверталися (навіть до столичної Ради ветеранів війни), але

так і не отримали. Де ж гласність, яка так необхідна нині?

Євген Павлович ВОЙТОВСЬКИЙ, ветеран війни.

м. Кіровоград.

Погодитись не можемо

Прочитав «Грінауд на Ковалівці» і був вражений. Автором піднято важ-ливу проблему вивчення української мови в дитячих садках, але як? Нева-жко діти починають забувати рідну мову тільки через те, що її недостат-ньо впроваджують до програм дитя-чих садків? Гадаю, що на якій би мові малюки не спілкувалися, а вони з за-доволенням слухатимуть «Дядю Стю-

пу» Сергія Михалкова, «Доктора Ай-болита» Чуковського, «Вот какой рас-сеянный» Маршака... А де ж рівноцін-ні українські твори для дітей? Необхід-но глибше вивчати важливі проблеми. Чи погодяться зі мною читачі тиж-невика?

С. ОВЧАРЕНКО, робітник.

м. Кіровоград.

Зрозумійте і нас

Останнім часом ваша газета чимало уваги приділяє прихильникам метале-вого року. Приємно, що розмови про це явище (саме явище в молодіжно-му середовищі) ведуться з різних по-зицій. Але вражає й те, що, коли мова стосується нашого одягу, то його роз-цінюють однозначно — негативно. Але ж наша атрибутика — невід'ємна частка металевого року, без якого він чимало втрапить. Наприклад, чорні ру-кавички підкреслюють кисті рук. І ні-чого зухвало в цьому немає. А ви-разані імпортні футболки? Якби вітчиз-няна легка промисловість випускала майки з написом «Ні — ядерній вій-ні», носили б і їх із задоволенням. Зрозумійте нас!

м. Олександрія.

КОЛОНКА ЗАПИТАНЬ І ВІДПОВІДЕЙ

ДЕ ДІСТАТИ САДЖАНЦІ?

М. І. ШЕВЕЛЬОВ з се-ла Кам'яного Новоар-хангельського району звертається до газети із запитаннями: де можна дістати в нашій області саджанці плодівих де-рев? Чи можна замови-ти живці для щеплення у плодородсадниках?

Листа ми направили в агропромисловий — комі-тет області, на який нам відповів заступник голо-ви комітету М. В. ЄРЬО-МЕНКО:

— Саджанці районо-ваних плодово-ягідних культур можна придбати в наших плодородсад-ницьких господарствах, зокрема:

радогосп «Новоукраїн-ський» Новоукраїнсь-кого району, вул. Леніна, 135, телефон 2-16-38.

радогосп «Олександрій-ський», м. Олександрія, вул. Єфремова, 27, тел. 2-39-68.

Черенки — в сорто-са-ду колгоспу імені Шев-ченка Кіровоградського району (село Первозва-нівка).

Повний перелік райо-нованих сортів плодівих і ягідних культур мож-на отримати у відділі рослинництва районних агропромислових об'єд-нань. Зокрема, саджанці таких порід, як грушя сорту Пасс Крассан (зимовий сорт), черешня сорту Дилемма (серед-нього строку достига-ня) можна придбати в Но-воукраїнському пло-дородсаднику.

ДОВІДКА ЗА ГАРБУЗОВЕ НАСІННЯ

Наша читачка Є. МЕЛЬ-НИЧЕНКО з обласного центру скаржиться, що вона здала насіння гар-буза в спеціалізовану га-зету, який знаходиться на колгоспному крито-му ринку. Але тоді не було товару, який би їй сподобався. Протягом року довідка не була отоварена. І коли Є. Мель-ниченко звернулася в магазин, щоб узяти бо-дай що-небудь, їй відпо-віли, що довідка вже пропала. «Чи правильно вчинили з моєю довід-кою?» — запитусь наша читачка.

На запитання відпові-дає заступник голови правління обласного спілки І. А. ЖИЛЕНКО:

— Згідно постанови правління Центроспілки від 11 червня 1981 року (протокол засідання № 14, пункт 3) продаж дефіцитних промислових товарів тим, хто здає лі-карську техніку спиро-вину, здійснюється в за-готпунктах магазинах за місцем проживання на основі приймальних кви-танцій. Строк дії кви-танцій — один рік з дня її видачі. Наприклад, за здану лікарську техніку сировину 17 квітня 1987 року довідка дійсна до 17 квітня 1988 року.

Для рішення питання продажу товарів Є. Мель-ниченко необхідно вка-зати строк здачі гарбу-зового насіння і номер приймального квитанції

Останній кадр самодіяльного кіно?

Ж «НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО» ПОПРОСИЛИ ОЧИСТИТИ ПРИМІЩЕННЯ

Хочеться повести з читачами «Молодого комунара» та журналістами редакції розпо-ву на наболілу для мене тему. Суть її ось у чо-му. Два з половиною роки тому в Ново-миргороді при районному будинку культури було відкрито аматорську кіностудію. А втім, «відкрито» — це сказано занадто звучно. Просто з'явився приміщення, в яке можна було зібрати апаратуру. З незвичайною шед-рістю районний відділ культури виділив того-разу кошти і вже через кілька місяців почали-ся зйомки першого фільму. Почав створюва-тись колектив однодумців, усього близько десяти чоловік. Перший фільм назвали просто: «Новомиргородщина: новини, події, люди». Стрічку глядачі зустріли зацікавлено. Після цього почалися зйомки ще кількох фільмів.

Восени 1986 року появилася фільм про життя молоді району, присвячений районній комсомольській конференції. Для широкої пуб-лиці стрічка вперше демонструвалася на сесії конференції.

Отже, все з новою справою добре? В то-му то й справа, що ні! Всі наведені вище «челюїні» моменти слід прокоментувати. Початок дійсно був непоганим. Бо, дякуючи кількарічній облозі районного відділу куль-тури, мені вдалося переконати завідувачого

райвідділом і його помічників у необхідності створення кіностудії. Гроші виділили, сту-дія почала завойовувати популярність. Сту-дійці вже почали думати, що головне зроб-лено, далі справа піде на лад. На жаль, все склалося інакше. Незважаючи на те, що й «Молодий комунар» за ці роки двічі писав про студію, ми, студійці, з подивом відзна-чали, що нікого, крім нас, близьких одно-думців, подальша доля кіностудії не хвилю-вала. А далі — більше...

Для створення фільму про комсомол мені як керівникові студії вдалося через обком комсомолу «вбити» кошти для купівлі кіно-плівки. Всі заходи, які знімали, доводилося і планувати, і проводити самим — без будь-якої допомоги з боку райкому комсомолу.

В 1987 році було розпочато роботу по створенню документального фільму про стан і проблеми охорони навколишнього середо-вища в районі. Створили ініціативну групу при райкомі комсомолу за участю заворга Ю. Малаховського, лікаря санепідемстанції О. Куценка, редактора радіомовлення В. Піс-кового, секретаря комітету комсомолу шах-ти «Новомиргородська» Б. Єдинака. Трічі планувалася рейд по річці Велика Вись. Двічі він зривається з вини райкому ЛКСМУ, а персонально — Ю. Малаховського, який

взяв на себе функцію організатора. На третій раз не з'явився взагалі ніхто. Однак фільм студійці все ж почали знімати — са-мотужки.

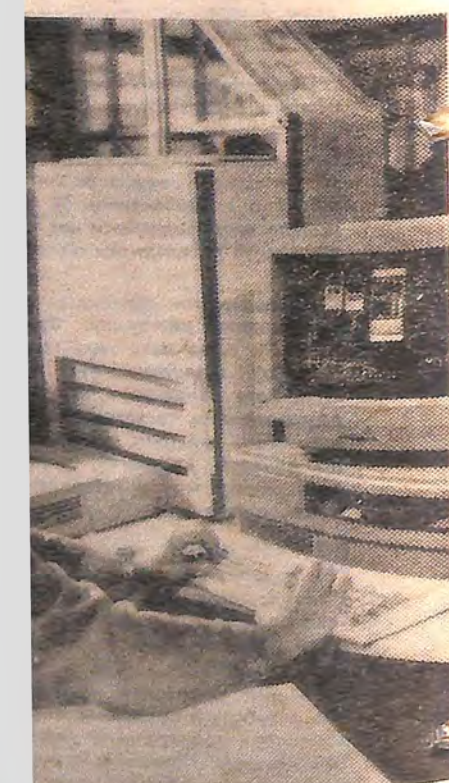
Разом із санепідемстанцією було прове-дено рейд по підприємствах агропромисло-вого комплексу, що спричиняють найбільше забруднення. Знято ряд інших матеріалів — загалом близько половини задуманого філь-му.

Тим часом обстановка довкола студії ускладнилась. Райвідділові культури студія стала непотрібною, бо не давала прибутку, та й при тодішньому своєму статусі не мо-гла давати. Це ж бо не комерційне підпри-ємство, а гурток любителів. Однак, як би там не було, студійцям почали натякати, що слід звільнити приміщення для інших платних гуртків і т. п.

Результат: нині в Новомиргороді студії кінолюбителів немає і при такому ставленні до справи, певно, й не буде. Прошу прове-сти дискусію з цього питання на сторінках газети: «Чи потрібна молодіжна кіностудія?» Якщо потрібна, то кому?

І. БОЙКО, старший агроном райсільгоспмілі.

м. Новомиргород.

мікропроцесорної техніки в м. Правець адмінвня системи КС-16, призначеної для управління безперервними технологіч-ними процесами.

Фото Людмила ПОПОВА. (Агентство «Софія Пресс».)

КОЛИ Валя вийшла з кабінету, Раїса Дмитрівна звернулася до колег:

— Дівчата! Ви помічаєте, що в кожному дні Валя стає все товстішою? І, мабуть, не від того, що добре їсть. Однак нікому нічого не розповідає, не радиться, не запитує...

Валя прийшла працювати у відділ не дуже давно, десь близько року тому. Родом вона з одного із сіл Олександрійського району. Ще зовсім молода, незаміжня дівчина. Свою роботу виконувала

пі уже втрюх. Доїжджаючи до міста, вирішили зайти на міський телефонну станцію і негайно подзвонити в ту військову частину, де служив Віктор.

Довгенько чекали виклику. Коли з'єднали з військовою частиною, Раїса Дмитрівна попросила до телефону замполіта. Все розповіла і сказала:

— Знайдіть Віктора і, якщо можна, покладіть до телефону. І коли казатимете навіщо, підберіть такі слова, щоб Віктор зрозумів, що він став бать-

ВАЖКІ ПИТАННЯ

ТЕТ-А-ТЕТ

Яким адячним слухачем правди може бути дитина, якщо правда та приходить до неї від матері й батька? Батьки, не розуміючи чогось чи не прагнучи назвати його своїм іменем, паралізують свободу, відкладають подібні розмови на невизначений строк, а чи й до пори, «коли підростеш...». Дитина ж воліє знати саме в той момент, коли питає. Адже лише батьки у своїх великих серцях спроможні перетворити прозу життя в його поезію. Правда ж від серця й розуму знайде найкоротшу дорогу до дитини.

— Де я взявся? Де я був, коли мене ще не було?

Обіми дитя за плечики, притули до себе і, похлавши його ручку на свій живіт, скажи спокійним голосом: «Коли ти ще був такий маленький, як зернятко, ти ріс тут, під моїм серцем. Немає іншого місця, в якому таке дрібнячко могло б краще рости й розвиватися. Значить, я ми з татком раділи, коли лікар нам сказав, що ти вже тут, що в тебе б'ється серденько! А вже через якийсь час, коли ти там підріс, я стала чути, як ти вертів голівкою й совав п'ятами. Я вгадувала, де там що саме і від того була такою щасливою! Коли через дев'ять місяців ти став уже таким великим, як дітлахи в колосках, і міг дихати, ссати і ковтати сам, без моєї допомоги, тобі стало в моєму животині такісно. Лікар допоміг тобі з'явитися на світ. Так ти й народився. Я нарешті побачила, який ти із себе і аперше взяла тебе на руки».

Якщо ти скажеш те все широким, без заїкання і ненатурального тону, сама побачиш, як легко й просто сприйме дитина цю першу правду про своє життя. А проте не дивуйся й не ображайся, якщо вона через якийсь час перепитає про те ж саме. Почуте не вилетіло їй з голови, просто дитина дуже любить слухати розповіді про своїх батьків і про себе саму. Не лінійся вкотре говорити про вас обох, батьків — про чоловіка за кожним наступним разом розказуй, як той не знаходив собі місця, поки не побачив малого, як так само радів його появі...

Іноді батьки навіть не в змозі з ходу зреагувати на дивне питання дитини. Головне тут достоту не вичерпна відповідь, а готовність відповісти. Тож стоїчно реагуй на такі, скажімо, питання: «Про що я думав, коли був у тебе в животині?» або «А мені було страшно?». Раз є питання, мусить бути й відповідь.

Але небезпечно впадати в іншу крайність: на складне запитання батьки іноді дають складну відповідь, горді власною ерудицією. А розуміння немає. Дитина-бо, спитавши, довго не зосереджується на слуханні, і твоє старанно сформульована відповідь може пролетіти повз її увагу. Що ж, реакція має бути спокійна: можна зайнятися іншими справами, поки малечка надумас (або й не надумас) спитати ще раз.

— Мамо, а лікар бачив мене, перш ніж я народився?

— Ні лікар, і ніхто інший не бачив, аж поки ти не народився.

— Раз ніхто не бачив, як ви знали, що я хлопчик?

— А ми й не знали цього. Правда, ми з татком дуже хотіли, щоб народився хлопчик, але були б дуже раді, якби народилася й дівчинка...

І так далі. У цій зазвичай запитань може трапитися і таке, на яке одразу не знайдеш відповіді. Тоді не вагайся сказати: «Не знаю». Дитина не втратить до тебе довіри — довіру підірве відповідь ухильна, неправдива.

Дитині подобається, щоб її сприймали на повному серйозі. Тож дбай про точні формулювання певних явищ і назв. Тому не ухиляйся і від розповіді про мішечок, який є в кожній мамі. У ньому дитина росте, поки мала, щоб згодом самостійно дихати, смоктати, ковтати. Слова розповіді має доповнювати такий жотоп — спокійний, мильний, адже ти розповідаєш дитині про нею саму.

Розкази про зміни, які настають в тілі жінки, яка готується стати матір'ю... Мала дитина, котра аперше зацікавилася фактом свого існування, очевидно, ще не скоро спитає про інше. Їй поки що не цікавлять фізичні деталі свого приходу на світ. Тож у тебе ще є час підготуватися до наступних розмов.

Коли малеча натішиться численними розповідями про твої з чоловіком почуття від її народження, настане час і для питання «А як же я вийшов із твого животина?». Маючи 4—5 років, вона не буде шокована — чого ти боїшся найбільше — справильною розповіддю і про цей епізод її життя. У цей момент те для неї не так важливе. Але згодом воно стане в пригоді якнайкраще, коли конкретності братимуться до уваги більше за емоційний досвід...

Фрагменти серії публікацій Я. Шевчиківської «Важкі питання» зі щомісячника «Твоє дзєчко» (ПНР).

НІКОМУ НІЧОГО НЕ РОЗКАЗУВАЛА

задовільно. Але була якась замкнута, неговірка. Можливо, тому, що всі були старші неї. Якщо у відділі розмова мала стосунок до неї, то відповідала одноплітно — або так, або ні...

І ось одного дня Валя не з'явилася на роботу. Поки думали, що та як, минав тиждень. І ось раптом задзвонив телефон. Дзвонили з лікарні, з пологового відділення і повідомили, що Валя народила дитину, а через кілька днів зникла, залишивши її. Вмить промайнули різні думки в голові. Коли Раїса Дмитрівна повідомила про почуте співробітницям, усі були приголомшені:

— Ну, що ж будемо робити?

Після різних пропозицій всі дійшли висновку, що треба взяти у відділі кадрів адресу Валі й заодно — її батьків. В цей же день Раїса Дмитрівна прийшла на квартиру, де жила Валя. Її тут не було, сказали, вже кілька днів. Залишилось одне — їхати в село до батьків. На другий день була якраз субота. Залишивши всі домашні справи, Раїса

ком. І щоб він сказав Валі, нехай забере сина з лікарні і не залишає його сиротою.

— Я вас розумію, — сказав замполіт, — адже у мене теж три дочки...

Коли на другому кінці дроту Віктор взяв трубку, Валя ледве вимовила:

— Я слухаю.

Раїса Дмитрівна, дивлячись на Валю крізь окуляри, почала помічати, що лице її ніби прояснилось, хоча вона відповідала на запитання Віктора одноманітно.

Закінчилась розмова. Валя повернулася до Раїси Дмитрівни, обняла її і сказала:

— Спасибі, Раїсо Дмитрівно. Віктор звелів забрати сина з лікарні, та щоб я чекала його повернення з армії...

...Раїсу Дмитрівну викликали зі звітом у трест. Вона вийшла на автобусну зупинку «Проходна». Маршрутного автобуса все не було. Вирішила голосувати на попутний транспорт. Службовий

Дмитрівна разом із подругою зі свого відділу поїхали в село. Недалеко від зупинки автобуса їм показали вулицю і назвали хату, де жили батьки Валі. Вона й сама була там. Розмова вийшла довго. Наприкінці Раїса Дмитрівна запитала:

— Хто ж він, той хлопець, батько твого сина?

— Віктор, — витираючи сльози, ледве вимовила Валя. — Живе у селищі Перемога. Зараз служить в армії.

— А адреса в тебе є того Віктора?

— Є...

Про що ще говорили між собою жінки, знають лише вони. Але опідні були на автобусній зупин-

автобус взяв її. Раїса Дмитрівна почала помічати, що водій автобуса весь час повертає голову назад і уважно дивиться на неї. Потім запитав:

— Ви мене не впізнаєте? Я — Віктор. Ну, Валя, що у вас працювало — моя дружина.

— Ой, пробач мені, Вікторе. Я й справді тебе не впізнала. Адже не було давненько і бачила я тебе всього кілька разів. Ну, як ваші справи?

— У нас із Валею, крім сина, вже є й донька. Живемо добре. Збудували свій будинок. Звичайно, з допомогою батьків. Спасибі вам, Раїсо Дмитрівно.

Ф. БОНДАРЧУК.

М. Олександрія.

Шкала самооцінки

Пропонований тест допоможе визначити рівень тривожності вашого характеру. Що це дає, зокрема, в особистому житті? А хоча б таке: коли знатимете, що у вас високий рівень тривожності, то спалахи ревності, підозрливості, невпевненості в своїх достоїнствах і можливостях, у прихильності вашого обранця чи обранки, хронічне «нездужання» цими страхами віднесіть передусім на рахунок свого характеру. У дійсності все далеко не так похмуро.

Прочитайте уважно кожне з наведених нижче речень і закресліть відповідну цифру справа залежно від того, як ви себе звичайно почуваете. Над питаннями довго не задумуйтеся, позаяк правильних і неправильних відповідей немає.

Найменше

Найбільше

1. Я відчуваю задоволення
2. Я швидко стомлююся
3. Я легко можу заплакати
4. Хочеться бути таким же щасливим, як інші

1 2 3 4

5. Трапляється, я програю через те, що не досить швидко приймаю рішення
6. Відчуваю себе бадьорим
7. Я спокійний, врівноважений і зібраний
8. Очікування труднощів дуже непокоїть мене
9. Я дуже переживаю через дрібниці
10. Я цілком щасливий
11. Беру все надто близько до серця
12. Мені бракує впевненості в собі
13. Я відчуваю себе в безпеці
14. Намагаюся уникати критичних ситуацій і труднощів
15. У мене буває хандра
16. Я буваю задоволений
17. Різні дрібниці хвилюють мене, відвертають увагу
18. Я так сильно переживаю свої розчарування, що потім довго не можу про них забути
19. Людина я врівноважена
20. Мене охоплює сильне хвилювання, коли я думаю про свої справи і турботи

1 2 3 4

Від суми відповідей на питання 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 і 20 відніміть суму відповідей на питання 1, 6, 7, 10, 13, 16, 19. До одержаної різниці додайте 35. Тепер дивіться, що вийшло: до 30 балів — низький рівень тривожності; від 30 до 45 балів — середній рівень тривожності; понад 45 балів — високий рівень тривожності.

Головне — попередити...

Фотоетюд В. ГРИБА

27 лютого 1988 року

ЗНАТИ-ТО Кузьміна дійсно знають усі, але інформації про нього, крім уривчастих репортажів, інтерв'ю, короткої анотації до диску «Моя любов» знайти майже неможливо. Хто ж він, Володимир Кузьмін? Яке його реальне життя? — таке завдання отримав я в редакції. Поговорити з ним по-діловому практично неможливо (щодня репетиції, концерти, записи). На щастя, на концертних афішах в естрадній програмі «Від першої особи», що проходила в спорткомплексі «Олімпійський», значилось ім'я Володимира Кузьміна. Вирішив спробувати.

Ще на виході з метро численні шанувальники почали запитувати зайвий квиток на Кузьміна, хоча в концерті, крім нього брали участь багато інших популярних виконавців. І ось увечері перед виходом на сцену Володимир погодився відповісти на запитання. Це інтерв'ю, записане в гримувальній кімнаті артиста, я пропоную всім шанувальникам його творчості.

КОР.: Володимире, як починався ваш підйом на естрадний Олімп?

КУЗЬМІН: Першим музичним інструментом, який мені довелося тримати в руках, була скрипка. На той час мені було шість років. В десять років почав освоювати гітару. У шостому класі вирішив організувати першу групу. Частину пісень грали російською мовою, частину — англійською. Наспівували популярні ансамблі «Бітлз», «Роллінг Стоунз». Спробував писати музику сам, але серйозно про музику не думав. Писав оповідання, нариси, захоплювався літературою, мріяв стати письменником. Вступив до Московського інституту інженерів транспорту тому, що в літературній майже не було шансів. Через два роки зрозумів, що інженер з мене не вийде. Захоплення модними ритмами пересилило точні науки. Почав оволодівати музичними інструментами. Спочатку флейта, потім саксофон. У 1972 році, не знайшовши одностайності, вирішив із допомогою накладання записати свою першу фонограму. Цей експеримент закінчився невдачею, але зате відбу-

лася зустріч з гітаристом Іваном Смирновим (зараз грає в «Арсеналі»). Ось тоді й почалася справжня робота, по 8—9 годин на добу не випускав з рук гітару. Деякий час грав із Крісом Кельмі (вчилися на одному факультеті і си-

як автор. Тож розрив наш був неминучим. Барикін залишив за собою назву «Карнавал», а ми свій новий колектив вирішили назвати «Динамік». У 1982 році записали перший магнітофонний альбом, до якого увійшли пісні «На пля-

ку на сцені. Наступний магнітоальбом «Концерт в Кірові» 30 грудня 1982 р.» вивів нас у лідери хіт-парадів багатьох молодіжних газет. У період з 1982 по 1983 роки проблем було безліч: ансамблі нескінченно прослуховувались,

майже не виступав, хотілось випустити кілька нових платівок. (На фірмі «Мелодія» вийшов у світ лише один мінійон з піснями «Твій улюблений мотив», «Голос»). У 1985 році працював у програмі Ованеса Мелік-Пашаєва «В єдиному

грає на клавішних. Бас-гітарист Валентин Лезов працював у «Арсеналі» і «Рок-ательє». Гітарист Олександр Горячев приїшов із «Бригади С». Олександр Степаненко, що грав раніше у «Браво» та «Рециталі», — на саксофоні. На ударних інструментах — Олександр Бах. Ну, і я граю на різних інструментах, хоч віддаю перевагу гітарі.

КОР.: Не заважає вам популярність?

КУЗЬМІН: Популярність — річ дуже серйозна. Вона примушує працювати, щоб не обманути тих, хто жде нових пісень, хто сподівається почути цікавіші роботи.

КОР.: Чим займаєтесь у вільний час?

КУЗЬМІН: Такого поняття для мене не існує. Весь час забирає музика і література. Не забувайте, я мріяв стати письменником.

КОР.: Кого серед гітаристів світу могли б виділити?

КУЗЬМІН: Із зарубіжних віддаю перевагу творчості Джиммі Хендрікса, Стіва Вея. Із радянських хочеться виділити Валерія Гайну (грає в «Круїзі»), що тонко відчуває гітару. І Віктора Зінчука.

КОР.: Ваші найближчі плани?

КУЗЬМІН: Недавно вийшов мій новий магнітоальбом «Сьогодні і завтра». Завершую роботу над циклом «Він, вона і дощ» на вірші Т. Артем'євої. Працюю над власними піснями, що задумані як ліричний діалог. Частина пісень вже знайома слухачам: «Треба ж», «Хлопець з гітарою», «Чаклунка», з деякими зустріч попереду. Практично із 16 композицій набирається подвійний альбом. Чи побачить він світ — не будемо загадувати, та з магнітофона ці пісні, звичайно, пролунають. Плануюмо записати диск «Динамік», адже «Моя любов» — це все-таки соло. Гастролі по країні, участь у святкових програмах — планів чимало. Але найголовнішим вважаю підвищення майстерності, відточування свого стилю. Хочеться приносити багато радості людям, своїм шанувальникам, без цього не витримає жоден, навіть найпрофесіональніший артист.

* * *

«До виходу приготуватися Володимиру Кузьмину у групі «Динамік», — прозвучало по радіо. Багато що залишилось поза розмовою. Не встигли. Залишаючи спорткомплекс «Олімпійський», вже біля дверей я почув, як бурною аплодисментів зустрічав появу Кузьміна і як у повній тиші зазвучав його голос і голос його вірного друга — гітари. Першої гітари країни. Гітара і голос Володимира Кузьміна звучать і для учасників та гостей білої Олімпіади в Калгарі.

Д. ТКАЧЕНКО.
Москва—Кіровоград.

ЛІДЕР «ДИНАМІКА»

Першою гітарою світу дехто вважає Річі Блекмора. Ну, а кого назвати кращим гітаристом нашої країни? Відповіді читачів багатьох молодіжних газет, підсумки хіт-парадів одностайні: Володимир Кузьмін. Його пісні звучать на дискотеках, їх розучують самодіяльні ансамблі, наспівують (не тільки молоді) по дорозі на роботу і з роботи.

ваний тупик», «Пусте слово», «Зараз». На «Мелодії» вийшов перший мінійон «Карнавалу». У 1981 році я познайомився з композитором Юрієм Чернавським, який запропонував у складі ансамблю «Червоні маки» продовжити роботу «Карнавалу». У старому «Карнавалу» більша частина пісень була написана мною, Барикін теж писав не тільки як співак, а й

жі», «Спортлото», «Проявлені обличчя» (ці пісні критики назвали жанром «музичного фейлетону»). Увійшли до альбому й ліричні пісні, які мені близькі: «Лід слези», «Злива». Хоч наші концерти проходили з незмінним успіхом, філармонії, як і раніше, не хотіли приймати на роботу рок-групи, тому деякий час нам доводилось гастролювати від Ташкентського цир-

заборонялись. Розпався і наш «Динамік». Разом зі своїм молодшим братом Олександром я створив нову групу. Записали третій альбом «Візьми з собою», до нього увійшли пісні «Голос», «Кікімор», «Комбіна» та інші. У 1984 році я записав сольний альбом «Диво сновидіння», використовуючи численні наклади. Довгий час працював над новими піснями,

ритмі. В одному з концертів у Ленінграді взяла участь Алла Пугачова. З цього часу й почалася наша творча співдружність. На початку 1986 року отримав запрошення стати солістом колективу, який працював у супроводі групи «Рецитал». У квітні 1986 року виступили на фестивалі в Сан-Ремо, потім були концерти «Квіти і зірки Сан-Ремо у Москві», «Рахунок № 904», численні поїздки по нашій країні, гастролі в Швеції і Фінляндії, запис сольного диску «Моя любов» на фірмі «Мелодія». На базі творчої майстерні Росконцерту на початку 1987 року відроджено групу «Динамік», з якою і виступаю тепер.

КОР.: Хто працює нині в групі «Динамік»?

КУЗЬМІН: В колектив прийшли музиканти, що грали в різних групах. Із старого «Динаміка» залишився мій брат Олександр Кузьмін. Він

27 лютого 1988 року

АНАЛІЗУЮЧИ підсумки футбольного сезону 1987 року, відділ футболу Держкомспорту УРСР, як-то кажуть, уздовж і впоперек перебрав турнірну таблицю шостої зони другої ліги. Був відзначений і «прорив» сімферопольців до першого ешелону, і високе місце дебютанта зони полтавської «Ворскли», і відверто слабка гра київських армійців. Не випали з поля зору й дивна прихильність ірпінців до сумнівних нічий, як й астрономічна цифра 107 в графі «пропущені м'ячі» у ждановців. Такий досконалий аналіз стану справ українського футболу дещо «образив» кіровоградців. Адже Держкомспорту якось не помітив двадцять третього місця «Зірки» — найгіршого за всі роки виступів на все-союзній арені. Команда, яка свого часу складала конкуренцію «Дніпру», «Металісту», «Чорноморцю», запорізькому «Металургу», «Факелу», «Шиннику», «Карпатам», «Кубані», «Ростсільмашу» (усіх не перелічши), залишилась наодинці із власними проблемами.

Та коли пристрасі трохи вщухли, з'ясувалося, що республіканський відділ футболу по-своєму мав рацію. Адже «Зірка» провалилась до позначки «23» не за сезон, вона поступово опускалася до цієї глибини (1982 рік — 15-е місце, 1983—17-е, 1984 — 18-е, 1986 — 21-е, 1987 — 23-е). І нині, після такого шестирічного «параду вниз», кіровоградці повинні знати, «що ж до чого». Реально, без метушні...

Знайомі

всі обличчя

Черговий марафон команд шостої зони розпочнеться в суботу, 26 березня. Цього дня кіровоградці гратимуть в Херсоні — місті, яке жодного разу так і не засвідчило довгожданого перемоги «Зірки» на полі хазяїв. Так календар встиг «підготувати» кіровоградцям перший чеприємний сюрприз (вважатимемо, що часи абстрактної приказки «м'яч круглий» поступово минають).

Які ж зміни відбулися у шостій зоні?

Український футбол на рівні другої ліги не добував двох колективів — «Таврії» і київського СКА. Перший зробив крок угору, другий — вниз. Замість киян тут виступатиме черкаський «Дніпро», а команда «Ди-

намо» з Ірпіння «переїде» до Білої Церкви.

З усіма суперниками «Зірка» добре знайома. П'ятнадцять із них для кіровоградців — бажані, тобто наші земляки їх частіше перемагали, ніж поступалися їм.

Квасов

чи Калита?

Віктор КВАСОВ. Нападаючий. У складі «Зірки» дебютував 14 квітня

казник кращого голмейстера «Зірки», який протягом п'ятнадцяти років адавався недосяжним, знаходиться під реальною загрозою.

Неможливо навіть порівняти цих двох футболістів. Квасов — невисокий, меткий, трохи примоліний, але надзвичайно точний в досягненні мети. Калита — вдоволь на зразок британських канонірів, із власним «сухим листом» і солідним арсеналом інших хитрощів. Але й ці характеристики не зовсім точні, адже гравець не існує сам по собі, він — частка складного механізму команди. Віктору Квасову на партнерів щастило — Ступак, Петров, Лебідь, Веремей, Кравченко. Калиті ж, за винятком Ралюченка, важко будь-кого пригадати. До речі, Ралюченко — гравець зовсім іншого складу, «циркач з м'ячем», якому більше асистував Калита.

Отже:

Квасов — 72, Калита — 64.
Майже поруч!

Про презумпцію невинності

Кіровоградський бо-лішний звик до всього — несподіваних поразок, прикрих «автоголів», напівпорожніх трибун стадіону. Не може тільки звикнути він до перестановок тренерів. Перестановок суперечливих, інколи таких «нелогічних», позбавлених елементарної гласності. Пригадується, як наприкінці позаминулого сезону майже все місто знало про зміщення з тренерської посади Бориса Петрова. Всі, за винятком самого... Петрова, який мав бажання працювати з колективом і далі. До чого це призвело, добре відомо. Володимир Спирidonov, який прийшов на зміну, ослабив команду невиправданою кількістю вправ з важкоатлетичного багатоборства, а Григорій Іщенко взагалі відмовився від будь-яких експериментів.

У випадку з Петровим було необережне звільнення, в двох інших — таке ж необережне за-прошення. Кожного разу справа постраждала.

І нині навіть не віриться, що працював із командою Олексій Расторгуєв майже сім років (за кіровоградськими вимірами це просто фантастично!), що мав він можливості для комп-лектування «Зірки».

Сьогодні ми пов'язуємо свої надії з Іштваном Шандором — досвідченим фахівцем, людиною, авторитетною в футболі. Можливо в новому сезоні й не все йому вдасться зробити, але тренеру необхідно гарантувати своєрідну презумпцію невинності. Адже помилок у нашому футболі і так забагато.

Ще раз

про «варягів»

Слово «варяг» зрозуміле всім, хто захоплюється футболем.

Але чи маємо ми право називати «варягом» москвича Квасова, кишинівця Самофалова, кременчука Ступака, львів'янина Бобняка? Тих, хто прийшов у «Зірку», аби залишитися тут назавжди. На жаль, значно більше тих, які «пересиділи» в команді сезон-два і подальше шукати щастя на стороні. Найяскравіший приклад — воротар Борис Філатов. У 1981 році він пішов із «Зірки» до Херсона, потім — до Дніпропетровської, згодом знову повернувся у вісімдесят шостому в середній сезон «переїхав» до Охтирки, знову повернувся і знову зник. Але найприкріше інше: прийди сьогодні Філатов з «по-винною», його неодмінно візьмуть назад. Адже усі ми давно забули, коли в «Зірці» робилася ставка на місцеві резерви.

Чому восени не органі-зовуються матчі «Зірки» з кращими колективами масового футболу? Чому не складається молодіжна збірна області? Чому втрачено контакт керів-ництва команди майстрів з представниками колек-тивів фізкультури?

Тільки після конкрет-них відповідей на всі ці болючі «чому?», ми ма-тимемо змогу зібрати повні трибуни стадіону, прощати команди помил-ки і мати надію на їхне зменшення. Іншого шля-ху, далебі, немає.

С. БОНДАРЕВ.

ЗА МІСЯЦЬ ДО СТАРТУ

Нотатки оглядача про минуле і майбутнє кіровоградського футболу

	І	В	Н	П	М
«Кристал»	51	21	15	15	68—57
«Буковина»	50	20	13	17	65—56
«Поділля»	43	19	16	8	57—30
«Чайка»	41	20	10	11	54—54
«Десна»	39	18	8	13	43—38
«Торпедо» Лц.	38	18	10	10	52—35
«Авангард»	38	16	10	12	53—45
«Колос»	36	18	11	7	49—28
«Новатор»	36	18	7	11	41—29
«Шахтар» Гор.	34	17	8	9	42—33
«Дніпро»	32	14	8	10	41—24
«Нива» Тр.	25	11	7	7	34—27
СКА Од.	24	10	4	10	25—25
«Прикарпаття»	22	9	6	7	39—19
«Торпедо» Зп.	6	2	2	2	6—6
Інші проти «Зірки» виступали вдаліше.					
«Суднобудівник»	53	16	14	23	54—63
«Спартак»	46	14	12	20	36—51
«Нива» Вн.	46	14	11	21	39—54
«Закарпаття»	42	14	11	17	38—43
«Кривбас»	40	13	12	15	47—49
«Океан»	18	6	5	7	18—18
«Маяк»	14	5	2	7	15—17
«Шахтар» Пг.	14	4	1	9	11—18
«Динамо»	6	1	1	4	8—14
«Нафтовик»	4	1	0	3	2—5

1962 року в зустрічі з северодонецьким «Хіміком». В цьому ж матчі забив свій перший м'яч. Виступаючи в команді у 1962, 1966—1971 роках, провів 271 матч (72 голи). Кращий бомбардир «Зірки» 1962 року (13 голів), 1967 (14), 1970 (8).

Михайло КАЛИТА. Нападаючий. У складі «Зірки» дебютував 4 квітня 1982 року в матчі з полтавським «Колосом». Перший гол забив 16 квітня 1982 року «Закарпаття». У 1982—1987 роках зіграв 226 матчів (64 голи). Кращий бомбардир «Зірки» 1982 року (16 голів), 1983 (10), 1985 (13), 1986 (11), 1987 (12).

Так, Калита впритул наблизився до рекорду Віктора Квасова. По-

Запрошуємо до нового магазину

«СПОРТТОВАРИ» — ТАК ЗВЕ-ТЬСЯ НОВЕ ТОРГОВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО, ЩОЙНО ВІДКРИТЕ У БОБРИНЦІ ПО ВУЛ. ЛУНАЧАРСЬКОГО. МАГАЗИН ПРОПОНУЄ ШИРОКИЙ ВИБІР ТОВАРІВ СПОРТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, БАГАТО З ЯКИХ, ПРОТЕ, ГОДНІ І ДЛЯ ПОВСЯК-ДЕННОГО КОРИСТУВАННЯ.

ВЛАСНИКАМ АВТОТРАНС-ПОРТУ ТУТ Є ЩО ВИБРАТИ ІЗ ЗАПАСНИХ ЧАСТИН, А МОТО-ЦИКЛІСТАМ ТА ВЕЛОСИПЕ-ДИСТАМ, ОКРІМ ЗАПАСНИХ ЧАСТИН, ПРОПОНУЮТЬСЯ МО-ТОЦИКЛИ ТА ВЕЛОСИПЕДИ. Є ТУТ ВСЕ І ДЛЯ РИБАЛОК, НЕ-

МАЛИЙ ВИБІР СПОРТИВНИХ ІГОР.

ЗНАЙДЕТЕ ВИ І СПОРТИВНЕ ВЗУТТЯ, КУРТКИ, СПОРТИВ-НИЙ ТРИКОТАЖ — ШТАНИ, КОСТЮМИ, ДЖЕМПЕРИ ТО-ЩО.

ВИХІДНИЙ ДЕНЬ ЦЬОГО МА-ГАЗИНУ — ПОНЕДІЛОК, РЕШ-ТУ ДНІВ ТИЖНЯ ВІН ПРАЦЮЄ З 9.00 ДО 17.00, В НЕДІЛЮ — З 8.00 ДО 14.00.

ТОЖ ЗАПРОШУЄМО ДО НО-ВОГО МАГАЗИНУ І БОБРИН-ЧАН, І ГОСТЕЙ РАЙЦЕНТРУ.

Кіровоградське обласне об'єд-нання «Спорттовари».

Кіровоградський корпункт Ук-раїнського рекламного агент-ства.

27 лютого 1988 року

ПОНЕДІЛОК

29 ЛЮТОГО

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Мультифільм. 9.05 — В гостях у Академічного хору російської пісні. Держтелерадіо СРСР. 9.45 — XV зимові Олімпійські ігри. Ковзанярський спорт. 5000 м. Жінки. Хоней. Матч команд фінального групування. 11.45 — Новини. 15.30 — Новини. 15.40 — Мамина

школа. 16.10 — Мелодії татарських композиторів. 16.25 — «Портрет сучасника». Док. телефільми. 17.05 — Новини. 17.10 — Експедиція у XXI століття. 18.10 — «Земля сибірська. «Іду на Ямал». 18.40 — Сьогодні у світі. 19.00 — XV зимові Олімпійські ігри. Фігурне катання. Показові виступи. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Супутник телеглядача. 22.25 — Урочисте закриття XV зимових Олімпійських ігор. 23.10 — Сьогодні у світі.

УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Док. фільм «Із життя дітей, або пограбування». 17.30 — Романси виконує народний артист УРСР К. Огнєвой. 17.45 — Телефільм «Дзеркала Ермітажу». (Кіровоград). 17.55 — «День за днем». (Кіровоград). 18.10 — Наші до-

відки. (Кіровоград). 18.20 — Факти свідчать. (Кіровоград). 18.30 — Фільм-концерт «Флуераш». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Час рішень, час дій. Міміка і автомобіль. Передача друга. 20.00 — Лікарі і знахарі. Програма з циклу «Ситуація». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Все про кіно. 23.00 — Вечірній вісник. 23.25 — Телеспортсмена.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Душа поета». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Природознавство. 3 кл. 8.55 — Науково-популярний фільм. 9.05 — Російська мова. 9.55 — Док. телефільм. 10.05 — Птахи і звірі під одним дахом. Передача 1. 10.35, 11.35 — Музика. 1 кл. 11.05 — Птахи і звірі під одним дахом. Передача 2. 12.05 — Фільм «Розбудить

Мухіна». 13.25 — «Дорослі і діти». Док. фільми. 14.10 — Новини. 14.15 — Фільм «Життя прекрасне». 18.00 — Новини. 18.15 — XV зимові Олімпійські ігри. Ковзанярський спорт. 5000 м. Жінки. 19.00 — Служу Радянському Союзу! 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «Ліозіон». Фільм «Баби». 23.25 — Ранкова пошта. (Повтор). 23.55 — Новини.

ВІВТОРОК

1 БЕРЕЗНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Експедиція у XXI століття. 9.35 — XV зимові Олімпійські ігри. Фігурне катання. Показові виступи. 11.35 — Співає Інга Дем'янова. 11.55 — Новини. 15.30 — Новини. 15.40 — Програма Янутаського телебачення. 16.10 — Концерт ансамблю пісні і танцю «Шумен» (Болгарія). 16.45 — Фільм «ді-

тям. «Як стати мужчиною». 17.50 — «Вчимося демократії». 18.20 — Мультифільм. 18.35 — «Школа: проблеми перебудови». 18.55 — Футбол. Кубок сезону на приз газети «Комсомольская правда». «Спартак» — «Динамо» (Київ). У перерві — 19.45 — Сьогодні у світі. 20.45 — Концерт ансамблю народної музики «Света». 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Павло Ніліні. Подробини життя. 22.35 — Сьогодні у світі

22.45 — «Два дні надії». До конкурсу молодих виконавців естрадної пісні «Юрмала-88». Передача 1.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Все про кіно. 10.25 — Маленький концерт. 10.35 — Шкільний екран. 9 клас. Основи інформатики та обчислювальної техніки. 11.05 — Доброго вам здоров'я. 11.35 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Спортивні

телефільми. 17.35 — «Бармацей проти Айболита». Лялькова вистава. 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.45 — Телефільм «Сари Мелекський босфорний заповідник». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — Театр і час. Львівський академічний Український драматичний театр ім. М. Заньковецької. 20.35 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — І тіль-

ки музика. 22.55 — Вечірній вісник. 23.20 — Музичний фільм «Тема для органа».

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Місто і природа». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Фізика. 10 кл. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учнім СПТУ. Загальна біологія. 10.35, 11.35 — Історія. 6 кл. 11.05 — Французька мова. 2 рік

навчання. 12.05 — Концерт з творів В. Андреева. 12.35 — Фільм «Головний конструктор». 1 і 2 серії. У перерві — 13.40 — Новини. 18.00 — Новини. 18.10 — Ритмічна гімнастика. 18.40 — Док. фільм. 19.00 — Сільська година. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «...До шістнадцяти і старші». 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Телефільм «Падіння Ікара» (ЧССР). 23.30 — Новини.

СЕРЕДА

2 БЕРЕЗНЯ

ЦТ (I програма)

8.30 — «120 хвилин». 8.35 — У світі тварин. 9.35 — Фільм «Діамантова рука». 11.10 — Новини. 15.30 — Новини. 15.40 — «Три дні з життя хормейстера». 16.10 — «Діла і турботи агропрому». Док. телефільми. 17.00 — Новини. 17.05 — Здрастуй, музико! 17.45 — Навзустріч

XIX Всесоюзній конференції КПРС. «Ділові особи». Про вибори директора в таксомоторному парку м. Івано-Франківська. Передача 1. 18.30 — Сьогодні у світі. 18.50 — Філософські бесіди. 19.35 — Мультифільм. 19.45 — Зустріч з редколегією журналу «Театр». 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Док. телефільм. 22.40 — Музика в Рундальському палаці. 23.20 — Сьогодні у світі.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Студентський портрет. 10.10 — «Темп». Телерадіопереклиси проблем науково-технічного прогресу. 11.10 — Село і люди. 11.40 — Шкільний екран. 9 клас. Українська література. 12.15 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Телефільм «Тасманиця тасманиця». 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.15

— Телефільм «Там, де Ятрань круто в'ється». (Кіровоград). 18.30 — Естрадний концерт. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Виступає ансамбль балетного танцю «Лілея». 20.10 — До XIX Всесоюзної конференції КПРС. «Звіримо час». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Худ. фільм «Мій друг Іван Лапшин». 23.30 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Пам'ятає, у Пришвіна...». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Основи інформатики і обчислювальної техніки. 10 кл. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учнім СПТУ. Астрономія. 10.35, 11.35 — Загальна біологія. 9 кл. 11.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 12.05 — Телефільм «Падіння Ікара». 13.45 — «У злагоді з природою». Док.

телефільми. 14.25 — Новини. 14.30 — Телефільм «Перші радощі». Частина 2. «Незвичайне літо». 4 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Музичний кіоск. 18.45 — «Азбука братерства». Телеміст СРСР — НРБ. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Для всіх і для кожного. 20.45 — Співає і танцює молодість. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Музика в театрі. В кіно і на телебаченні. Композитор Е. Артем'єв. 23.45 — Новини.

ЧЕТВЕР

3 БЕРЕЗНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Здрастуй, музико! 9.15 — «Ділові особи». Про вибори директора в таксомоторному парку м. Івано-Франківська. Передача 1. 18.30 — Сьогодні у світі. 18.50 — Філософські бесіди. 19.35 — Мультифільм. 19.45 — Зустріч з редколегією журналу «Театр». 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Док. телефільм. 22.40 — Музика в Рундальському палаці. 23.20 — Сьогодні у світі.

17.25 — Наука, теорія, експеримент, практика. 17.55 — «...До шістнадцяти і старші». 18.40 — Мультифільми. 19.00 — Хвилини поезії. 19.05 — Сьогодні у світі. 19.25 — Людина і закон. Перебудова в органах Прокуратури СРСР. 19.55 — Фільм «Юлія Вревська». 1 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Фільм «Юлія Вревська». 2 серія. 23.00 — Сьогодні у світі. 23.10 — «Два дні надії». До конкурсу молодих виконавців «Юрмала-88». Передача 1

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — «Живе слово». Українська мова в дитячих дошкільних закладах. 10.00 — Програма «Братерство». 11.00 — Дитячий кінотеатр. 11.40 — Шкільний екран. 9 клас. Російська література. 12.15 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Телефільм «Тасманиця тасманиця». 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.15

канти. 17.55 — Сонячне коло. Виступає зразковий дитячий хореографічний ансамбль. «В гостях у казки». (Кіровоград). 18.15 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — Концерт. 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — Перлина душі народної. 20.10 — Реклама. 20.15 — «Міфи і дійсність». Агресія в касетах. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Молодіжна студія «Гарт». 23.20 — Новини. 23.40 — Музичний монітор.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Над Брестом тиша така...». Док. фільм. 8.35, 9.35 — Загальна біологія. 10 кл. 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учнім СПТУ. Історія. 10.35, 11.35 — Л. Толстой. «Війна і мир». Історія створення роману. 9 кл. 11.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 12.05 — Телефільм «Екзамен на директора». 13.25 — Док. фільм. 14.05 — Новини. 14.10 —

Телефільм «Перші радощі». Частина 2. «Незвичайне літо». 5 серія. 18.00 — Новини. 18.10 — Виступає ансамбль пісні, музики і танцю «Будинку культури ім. Ногіна». 18.25 — Баскетбол. Чемпіонат СРСР. Чоловіки. Матч за 1-е місце. 20.10 — Вечірня казка. 20.15 — Реклама. 20.30 — Ритмічна гімнастика. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Док. фільм. 22.25 — Новини. 23.30 — Лауреати міжнародного конкурсу ім. П. Чайковського. Е. Грач (скрипка).

П'ЯТНИЦЯ

4 БЕРЕЗНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Людина і закон. 9.05 — Фільм «Юлія Вревська». 1 і 2 серії. У перерві — 10.10 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — Російська мова. 16.15 — Програма Латвійського телебачення. 17.05 — Новини. 17.10 — «Олександр Покришкін». Док. телефільм. 18.10 — Хвилини поезії. 18.15 — «Пульс». Нафта і

тундра. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Фестиваль, конкурси. Концерти. 19.45 — Мультифільм. 19.55 — «Камера дивиться у світ». 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Фільм «Я навчу вас мріяти». 23.15 — «Погляд». Вечірня інформаційно-музична програма.

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Спадщина». Подільські вів-

ми. (Кіровоград). 18.55 — «Наші довідки». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — Музичні зустрічі. 20.35 — Відповіді на запитання глядачів «Суботні зустрічі». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «Незабутні». І. П. Кавалеридзе. 23.20 — Новини. 23.30 — Співає Н. Свобода.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Російська мова». Док. фільм. 8.35, 9.35 — Історія. 4 клас. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учнім СПТУ. Історія. В. І. Ленін — вождь Жовтня. 10.35, 11.35 — Світ, що нас оточує. 1 кл. 10.55 — «Обличчя дисплею». Науково-популярний фільм. 11.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 11.55 — Фільм «Повернемось восени». 13.25 — «Світ

твоїх захоплень». Док. фільм. 13.55 — Новини. 14.00 — Телефільм «Перші радощі». Частина 2. «Незвичайне літо». 6 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — У світі тварин. 19.15 — Бокс. Матч збірних команд СРСР і США. У перерві — 20.00 — Вечірня казка. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Продовження матчу збірних команд СРСР і США з боксу. По закінченні — 22.50 — Новини.

СУБОТА

5 БЕРЕЗНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Фільм «Я навчу вас мріяти». 10.00 — Грає симфонічний оркестр Палацу культури ім. В. І. Леніна м. Якутська. 10.45 — Новини. 10.55 — Док. телефільм «Танець в іввалійній колясці, або Передмова». 15.30 — Новини. 15.40 — Чого і чому? Передача для дітей. 16.10 —

О. Глазунов. Симфонія № 8. 16.55 — Урочисті збори, присвячені Міжнародному жіночому дню — 8 Березня. Трансляція з Державного Великого театру Союзу РСР. По закінченні — концерт учасників школи-студії Державного ансамблю народного танцю СРСР. 19.00 — Мультифільм. 19.15 — Сьогодні у світі. 19.35 — Авторський вечір композитора О. Пахмутової. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Продовження

авторського вечора композитора О. Пахмутової. 23.25 — Сьогодні у світі. 23.35 — Легка атлетика. Чемпіонат Європи.

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Музичні зустрічі. 10.20 — Солдатські листи. 10.55 — Новини. 11.10 — Л. Горлач. «Слов'янські острови». Роман у віршах. 11.45 — Музичний фільм «Пісня на все життя». 16.15 — Новини.

16.25 — «Сонячне коло». 16.55 — Урочисті збори і концерт, присвячені Міжнародному жіночому дню — 8 Березня. Трансляція з державного академічного театру опери і балету УРСР ім. Т. Г. Шевченка. По закінченні — Актуальна камера. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Художній фільм «Особиста справа судді Іванової». 23.10 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. Мистецтво вишивки. 9.05, 11.15 — Італійська мова. 9.35 — М. Римський-Корсаков. 10.35 — Поезія О. Берггольц. 11.45 — «Людина йде за піснями». І. Янусов. 12.05 — Музей однієї картини. 12.35 — Мультифільм. 12.55 — Л. Бетховен. Септет. 13.45 — Док. фільм. 13.55 — Новини. 14.00 — Телефільм «Вітні радощі».

ці». Частина 2. «Незвичайне літо». 7 серія. 16.55 — Новини. 17.00 — Ковзанярський спорт. Чемпіонат світу. Чоловіки. 18.00 — Легка атлетика. Чемпіонат Європи. 18.40 — Е. Гріл. «Лірична сюїта». 19.00 — Баскетбол. Чемпіонат СРСР. Чоловіки. Матч за 1-е місце. У перерві — Вечірня казка. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Фільм «Голос». 23.20 — Док. фільм. 23.40 — Новини.

НЕДІЛЯ

6 БЕРЕЗНЯ

ЦТ (I програма)

8.00 — Новини. 8.15 — Ритмічна гімнастика. 9.00 — Грає Р. Арутюнян (скрипка). 9.20 — Тираж «Спортлото». 9.30 — Будильник. 10.00 — Служу Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Кінофільм. 12.30 — «Сільська година. 14.00 — Здоров'я. 14.45 — Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселіна». «Квак-Хір» (Нігерія). 15.15 — В гостях у казки. Фільм «Три товстуні». 16.55 — Легка атлетика. Чемпіо-

нат Європи. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Недільний кінозал. Мультифільм. Док. телефільм. 19.30 — Фільм «Іграшка». 21.00 — «Час». 21.40 — Майстри екрана. Любов Віролайнен. 22.40 — Легка атлетика. Чемпіонат Європи. 23.40 — Новини. 23.45 — «Здрастуй, Медео». Естрадна програма з Алма-Ати.

ни. 12.40 — Доброго вам здоров'я. 13.10 — На дорогах республіки. Погода. 13.15 — Урок без дзвоника. «Варіант Білашча». 14.15 — Мультифільм на замовлення. 15.00 — Село і люди. 15.30 — «Ви нам писали». 16.00 — Слава солдатська. 17.00 — Прямий зв'язок. Усмішка для жінок. 18.30 — Циркова програма. 18.45 — Скарби музеїв України. 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — Телетурнір «Сонячні кларнети». Самодіяльні художні колективи Ровенської області. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Худ. фільм із субтитрами.

«Із життя Потапова». 23.15 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку ставай! 8.15 — 13.00 — Програма «Думка». 8.15 — Наш сад. 8.50 — Портрети. «Книга поет Варацінський». 9.55 — «Ерудит». «Зірочка». 10.55 — На урок до вчителя. Урок математики в 1 класі веде заступник учителя школи РРФСР С. Лисенкова. 11.30 — «Навколо світу». Кіноальманах. 12.30 — Основи економічних знань. Журнал «Телек». 13.00 — Життя видатних людей. До 80-річчя академіка А. Люльки. На-

уково-популярні фільми «Архип Люлька». «Конструктор у бою». «Конструктор Полікарпов». 14.00 — Ковзанярський спорт. Чемпіонат світу. Чоловіки. 15.00 — Мультифільм. 15.10 — «Прага — як я її люблю». Муз. телефільм за участю К. Готта. 15.50 — Легка атлетика. Чемпіонат Європи. 16.35 — Телевізійний музичний абонемент. «Російський романс». 17.30 — Показують театри країни. Фільм-вистава Київського академічного українського драматичного театру ім. І. Франка «Котопотська відьма». Автор Г. Квітка-Основ'яненко. 19.00 — Закликовий концерт лау-

реатів Всесоюзного конкурсу балетмейстерів і артистів балету. Трансляція з Концертного залу ім. П. Чайковського. У перерві — 20.15 — Вечірня казка. 21.00 — «Час». 21.40 — Продовження концерту.

УВАГА!

2 березня (в середу) у приміщенні обкому комсомолу відбудеться чергове заняття міської молодіжної літстудії «Сіва».

Початок — о 18 год.

У ЧЕРГОВОМУ ВИПУСКУ КЛУБУ «НА ДОЗВІЛІ» ТИЖНЕВИК ВИРІШИВ ПОВЕРНУТИСЯ ДО ДАВНИНИ. НЕ БУДЕМО ПРИХОВУВАТИ, ЩО ОБ'ЯВИ, РЕКЛАМА, СВІТСЬКА ХРОНІКА, НОВИНИ ЄЛИСАВЕТГРАДСЬКИХ ГАЗЕТ ПОЧАТКУ СТОРІЧЧЯ ІНОДІ ВИКЛИКАЮТЬ ПОСМІШКУ. В ЦЬОМУ МИ І ВБАЧАЄМО СВОЮ МЕТУ — ЯКЕ Ж ДОЗВІЛЛЯ БЕЗ ГАРНОГО НАСТРОЮ?

АБИ ЗБЕРЕГТИ СВОЄРІДНИЙ ГАЗЕТНИЙ КОЛОРИТ ВІСІМДЕСЯТИРІЧНОЇ ДАВНОСТІ, МАТЕРІАЛ ПОДАЄМО В ОРИГІНАЛІ.

ТРЕБУЙТЕ
ПРОЧНУЮ
ВІРШАВСЬКУ
ОБУВЬ

Г.О. ЗАЙЧИКА

ПРОДАЄТЬСЯ
ВСЮДУ

Много
денег
заработать

может всякий научившись
возделывать мыло по
новейшему руководству
Цена руководства с
рисунками в роскошном
тисненном золотом
переплете 2 руб.

Продолжается подписка на 1908 г. на
«ТАЙНЫ ЛЮБВИ»

Книги выходят по два раза в месяц
по 320 стр. каждая.

В первую серию вошли следующие произведения:
1) Любовный похождения Наполеона; 2) Раз-
врат в царствования Нерона; 3) Чего хочет же-
нщина? 4) Половая психология мужчины; 5) Откры-
тая и тайная проституция во всех слоях нашего
общества; 6) Похождения папы Григория V;
7) Мужчина во всех видах; 8) Женщина как
супруга и как любовница; 9) 30 лет в турецких
гаремах; 10) Карикатуры любви; 11) Знаменитые
любовницы 17 и 18 века; 12) Женщина и шесть
родов любви; 13) Как любят девушки и как
любят женщины.

Все подписчики получат кроме указанных книг
роскошную премию-альбом

«ЖЕНЩИНА В РАЗНЫХ ВИДАХ»

16 художественно-исполненных снимков.
Подписная цена за все издание 4 р. 20 коп.
Подписка принимается: Митавский переулок, д. 10,
контора журнала «Тайны любви».

ПЕРВОКЛАССНЫЙ ОБРАЗЦОВЫЙ
БЮСКОПЪ „ЗВЪЗДА“
655 ПРОГРАММА ДВОРЦОВАЯ УЛ. А.МАРИАНИ
ОХЪ, ДАМЫ! ДАМЫ!

раскошный, пикантный фарс
в 3-х част.

наделавший много шума во
всех крупных городах России

Вниманию Женщин!

«ПАТЬ НИПОНЪ»

Японский крем для лица. Шедевр косметики.
Не может быть сравним ни с одним
европейским кремом.
Необходим для женщин как солнце, как воздух.
Крем следует употреблять везде, где светит
солнце и дует ветер.

Русские женщины! Требуется во всех парфюмер-
ных и аптекарских магазинах крем «Пать
нипонъ». Он несет вам радость, молодость,
красоту.

Японский крем «Пать нипонъ» изготавливает только
контора А. В. Брауна в Елисаветграде.

ПОЧЕМУ

знаменитейшие артистки и
изящнейшие дамы

высшего
общества имеют такой
нежный цвет лица

ПОТОМУ

что для своего
очаровательнейшего
румянца они

употребляют только
«РОЗОВЫЕ
ЛЕПЕСТКИ»
цена флакона
1 руб. 50 коп.

Требуется
ОДИНОКИЙ
ДВОРНИКЪ
с рекомендацией

И ДЫ
ДА И ДЫ
(из Одессы)

Парижские модели
по самым
доступным ценам.
Просим убедиться

ЗУБНОЙ ВРАЧ

Н. В. ЭВАДИСЬ

Московская ул. д. Рофе, уг. Б.-Перспективной.
Удаление зубов без боли. Американский способ
укрепления искусственных зубов.

Гранд-магазин

«Г. Я. НЕМИРОВСКИЙ»

сообщает почтеннейшей публике, что все новости
весеннего и летнего сезонов из Лондона, Парижа,
Вены и фабричных городов России уже
получены.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Вечером, 28 декабря 1904 г., после
принятия вина в винном погребе
Юзкова мною была утеряна записная
книжка для театрального буфета.
Нашедшего просим доставить ее в
винный погреб Юзкова по Б.-Перспек-
тивной ул., д. Остроуховой.

Въ высшей степени
приятное ощущение может
доставить себе каждый,
кто примет себе

за правило
вечером прочищать рот

раствором

«ОДОЛЯ»

Чайная гостиница-
ресторанъ

«ПАРИЖЪ»

Т. А. АНИКИНА

предлагаетъ

обеды на коровьем масле
из двух блюд и чашки
кофе ценой 80 коп.
Отдельный вход в перво-
классное отделение ресто-
рана «Парижъ» с пере-
улка.

Разочаровавшись во всех средствах,
испробуйте от запоя и пьянства:
«Собраниятинъ» ц. 2 р. 25 к. Излечиваетъ
навсегда, в короткий срок, без возвратов
и секретно. От курения табака: «Антисуфидинъ»
ц. 2 р. в 7 дней отвывают самые ярые курящие,
г. Елисаветград, Дворцовая улица против
гост. Гранд-Отель. Единственное предприятие
во всей России.
Остерегайтесь подделки!

Ничего лучшего больше не хочется,
когда куришь папиросы «ДУВАНЪ».
Превосходные сами по себе, они
становятся еще более приятными, когда
узнаешь, что в них введен полезный для
здоровья деготь, пары которого очищают
легкие.

Папиросы «ДУВАНЪ» придают лицу цвет
и улучшают пищеварение.

Бандажно-ортопедическая и
корсетная мастерская

А. И. ГОНТОВСКОГО

в Елисаветграде, Дворцовая улица
САМЫЕ МОДНЫЕ КОРСЕТЫ

Даже
лучше чем в Херсоне и Париже!

Ясновидящий
ХИРОМАНТЪ
окултистъ и астрологъ
П. ШМИГЕЛЬСКИЙ.
Пріемъ от 9 до 7 ч. веч. ежед.
по ясновидению отъ 9—12 ч. дня.
За сеансъ отъ 1 до 3 р.
За ясновидение по соглашению.
Быковая ул., близ Бык. церкви,
кв. Діакона.

Без залога
требуется
денежные
АГЕНТЫ
И АГЕНТШИ
зароботок до 5-ти руб.
в день
Адрес: Венский
магазинъ
Дворцовая улица.

Не жалейте 3 руб. 25 коп.
и не лишайтесь удовольствія
купить туалетные часы
с зеркалом
и музыкой играющие
громко и долго
красивые и веселые пьесы,
вальсы, марши.

Р. С. К. вышеозначенному
зеркалу
прилагаю бесплатно еще одну
интересную необходимую
каждому вещь —
Получаю массу
благодарностей

«Молодой комунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.

На украинском языке.

БК 09534.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кировоград,
вул. Луначарського, 36.

Индекс 61103.

Телефоны: редактора — 2-54-26; за-
ступника редактора — 2-29-92; відпо-
відального секретаря — 2-27-65; відді-
лів: комуністичного виховання — 4-66-79,
4-64-21; комсомольського життя та еко-
номіки — 2-04-84; учнівської молоді і
соціальних проблем — 2-59-82; фото-
лабораторії — 4-94-94; оголошень —
4-28-96; коренторської — 3-61-83.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

Газета виходить щосуботи.
Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України.
м. Кіровоград, вул. Глінни, 2.

Зам. № 88. Тираж 56 350.